

Programma van de "Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands" (1923)

<i>Voorwoord</i>	2
Deel één	3
De opkomst en ondergang van de kapitalistische economie in het tijdperk van het imperialisme; de gevolgen van de wereldoorlog en de vredesakkoorden voor de burgerlijke maatschappij en het proletariaat.	3
I. [Imperialisme en Wereldoorlog]	3
II. [De Duitse sociaaldemocratie van revisionisme via <i>Burgfrieden</i> en <i>Arbeitsgemeinschaft</i> tot de sabotage van de <i>Erfüllungspolitik</i>]	5
III. [De KPD van tegenstander van de Vrede van Versailles via verdediging van de Russische staatsbelangen naar nationalisme]	7
IV. [De KAP en haar programma]	8
Deel twee	10
De rol en de betekenis van de "Kommunistische Arbeiter-Partei" in de bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse, haar relatie tot de vakbonden en parlementaire partijen, en haar verhouding tot de "Allgemeine Arbeiter-Union", het Jeugdvragestuk en de "Kommunistische Arbeiter- Internationale".	
Richtlijnen voor de agrarische kwestie.	10
I. [Ontwikkeling van parlementarisme en vakbonden]	10
II. [Van de <i>Arbeitsgemeinschaft</i> tot contrarevolutie. De cellentactieken van de KPD]	11
III. [Einde van het klassenstrijdkarakter van de vakbonden. AAU en KAP]	13
<i>Richtlijnen voor de "Kommunistische Arbeiter-Internationale"</i>	15
<i>Richtlijnen voor de landbouwkwestie</i>	22
Deel drie	25
De taken van de arbeidersklasse na de overname van de politieke macht	25
I. [Politieke macht en economische feiten]	25
II. [De strijd om controle over de productiemiddelen]	27
Statuut van de Organisatie	30
<i>Structuur en statuten van de "Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands"</i>	30
BIJLAGE	34
<i>Richtlijnen voor het karakter en de taken van de revolutionaire actiecomités</i>	34
I. [De economische ineenstorting en het terugschrikken voor strijd]	34
II. [Actiecomités alleen als uitdrukking van groeiend revolutionair klassenbewustzijn]	34
III. [De organisatorische gevolgen van de beweging zelf]	35
IV. [De taken van de actiecomités]	35
V. [De verhouding van de KAP en AAU tot de actiecomités]	35

Aangenomen door het zesde partijcongres van de KAPD (9-11 sept. 1923), gepubliceerd te Berlijn in januari 1924. Het betreft de Berlijnse richting van de KAPD. Voor deze eerste vertaling in het Nederlands is een oudere transcriptie van het Duitse origineel op punten verbeterd.

F.C., september 2023

Voorwoord

In een periode van woedend aanzwellende crisis, opeenstapeling van sociale catastrofes, oorlogszuchtig-imperialistische verwickelingen en groeiende chaos alleen al op economisch, politiek en sociaal gebied, treedt de "Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands" voor het proletariaat met een nieuw programma waarin het naar onze bedoeling twee dingen vindt en – naar wij hopen – ook zal vinden: Een beknopte weergave van de huidige fase van de kapitalistische ontwikkeling en een uiteenzetting van de taken die het moet vervullen op straffe van zijn ondergang als klasse.

Tussen de publicatie van dit tweede programma en het eerste ligt een periode van bijna vier jaar, gevuld met strijd en nederlagen van de Duitse arbeidersklasse. De publicatie van dit programma, aangenomen door het zesde partijcongres van de KAPD (9-11 sept. 1923), is ook bedoeld om de ervaringen en inzichten uit deze periode vast te leggen en onder de aandacht van de arbeidersklasse te brengen.

Een programma is geen recept voor alle gevallen. Wil het meer zijn dan papieren wijsheid, dan moet het gevolgd worden door actie. Maar om de daad bij het woord te kunnen voegen, is duidelijkheid over de wegen, voorwaarden en doelen van de proletarische bevrijdingsstrijd een onmisbare voorwaarde.

De kennis van de dialectische wisselwerking in de geschiedenis, die steeds weer organisaties en ideologieën als contrarevolutionaire obstakels opwerpt en ze doet verstarren om ze vervolgens telkens weer te overwinnen, is nog maar weinig verankerd in het proletariaat. Maar het oude zinkt en breekt, maar voor zover het nog bestaat, werkt het als een gesel, als een wapen in de handen van de contrarevolutie en drijft de spot met alle pogingen tot hervorming en "verovering". Maar eens moeten de sluiers scheuren.

Het huidige programma zal de werkelijke situatie, de gevolgen en de middelen om een stervende wereld te overwinnen, confronteren met het deels utopische, deels verraderlijke beleid van de sociaaldemocratie en de vakbonden van alle richtingen. De ervaringen van de proletarische klassenstrijd kristalliseren zich hier opnieuw uit. Hun verkondiging zal voor de zoekers de weg naar nieuwe kusten verlichten en zo een daad op zich zijn, een voorwaarde voor praktisch-politieke daden tot aan het definitieve besluit.

Moge het hele wereldproletariaat, om het volgende programma te versnellen of te internationaliseren, hieruit de algemene verduidelijking en versterking van het klassenbewustzijn en de internationale klassensolidariteit putten die absoluut noodzakelijk zijn voor de oprichting van een strijdende internationale als uitdrukking van de revolutionaire wil van onderop!

Berlijn, januari 1924.

'Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands',

Uitvoerend Hoofdcmité.

Deel één

De opkomst en ondergang van de kapitalistische economie in het tijdperk van het imperialisme; de gevolgen van de wereldoorlog en de vredesakkoorden voor de burgerlijke maatschappij en het proletariaat.

I. [Imperialisme en Wereldoorlog]

Het imperialisme, als de sterkste ontwikkeling van krachten in de kapitalistische maatschappij, ondergraaft door zijn uitwerkingen de fundamenteen waarop het is gebouwd. De productiekrachten die het heeft ontwikkeld, hebben hun sociale kader doen barsten; het kapitalisme is door zichzelf te verslinden van een constructief element in een destructief element veranderd. Deze ondergang vindt plaats met verschrikkelijke stuiptrekkingen en voortdurend steigeren tegen de ijzeren noodzaak van de geschiedenis.

Het kapitalisme is in zijn ontwikkeling door verschillende crises door elkaar geschud. Tot nu toe waren deze voor het kapitalisme de bloesems van een nieuwe opkomst en tegelijkertijd de noodzakelijke voorwaarden voor zijn uiteindelijke overwinning door het communisme. Elke crisis heeft een bepaalde historische achtergrond die haar karakter scherp afbakt.

Het algemene kenmerk van de eerdere crisis was stagnatie van de productie als gevolg van overproductie. De anarchie van de economie, die tot uiting kwam in deze specifieke crisis, werd overwonnen door omschakeling van de productie, een hoger technologisch niveau, een veranderde organisatievorm, terwijl tegelijkertijd nieuwe afzetmarkten werden aangeboord. Deze maatregelen maakten het voor het kapitaal mogelijk om ondanks de dalende geldlonen de koopkracht van de massa's toch te verhogen en niet alleen zijn verlies te compenseren, maar zelfs zijn winst te verhogen door de economie op een hoger niveau van productie te brengen. Deze crises waren noodzakelijke aderlatingen om het door koorts geteisterde lichaam aan een nieuwe levensmogelijkheid te helpen. Dit overwon echter op geen enkele manier de tegenstrijdigheid die inherent is aan het kapitalisme als economische orde, maar versterkte eerder de neiging tot zijn zelfvernietiging. De verbeterde technologie in de organisatie van de economie en de daarmee gepaard gaande concentratie dwongen het kapitaal om de nationale grenzen te overschrijden omdat er binnen dit kader geen uitbreidingsmogelijkheden meer waren. Naargelang de verschillende ontwikkelingsstadia in de opbouw van het kapitalisme vond er een verschuiving plaats tussen en binnen de klassen. De verschillende gradaties binnen de klassen werden overschaduwd door de alles overschaduwende tegenstelling tussen kapitaal en arbeid. Het proletariaat hield bij het voeren van de klassenstrijd onvoldoende rekening met het belang van de geschillen tussen de verschillende lagen. Evenmin werden de daaruit voortvloeiende tactische mogelijkheden volledig benut.

Deze hergroepering is een essentiële basis voor de structuur van de economie tijdens de heerschappij van het kapitaal. In de burgerlijke revolutie zegevierde het kapitaal, dat in wezen agrarisch van aard was, in een felle strijd tegen het feodale systeem en creëerde het voor zichzelf bewegingsvrijheid. Met de groei van de industrialisatie werd de suprematie van het agrarisch kapitaal in een harde strijd overwonnen. Het werd vervangen door gecombineerd financieel en handelskapitaal, dat op zijn beurt weer het industrieel kapitaal bevorderde.

Deze strijd tussen de kapitalistische groeperingen om de suprematie bracht ook een herschikking teweeg binnen de onderdrukte klassen. De eigenaardigheid van de productiewijze van het agrarisch kapitaal, waarvan slechts een nauw omschreven deel van de heersende klasse kon profiteren, creëerde een overschot aan krachten dat naar de industrie en of het staatsbestuur vloeide, die zich tegelijkertijd uitbreidden. De middenklasse en het proletariaat kregen zo een bredere basis. Het bloeiende kapitalisme steunde vooral op de versterkte kleinburgerij en het gekwalificeerde deel van de arbeidersklasse, die het kapitaal scheidde van het grootste deel van

de uitbuiting door hen grotere voordelen toe te kennen om ze tegen en onder elkaar uit te spelen. Aangezien in de algemene welvaartsstijging ook de massa van loonslaven niet met lege handen bleef staan, ontbrak het in dit tijdperk aan een sterkere opkomst van zelfbewuste klassenuitingen van het proletariaat. Dit weerspiegelde zich in de groei van reformistische illusies binnen de arbeidersbeweging.

De wet van de nationale economische concurrentie dwong het kapitaal om de productie enorm te verhogen door de productiemethoden te verbeteren via de intensieve uitbuiting van arbeid. Dit leidde tot een volledige uitputting van de nationale verkoop- en winstmogelijkheden. Zelfs de poging om een uitweg uit deze impasse te vinden door middel van een grootscheepse koloniale politiek kon op de lange termijn de tegenstrijdigheden en de anarchistische neiging van de kapitalistische orde niet wegnemen. Vooral die staten die, met een latere maar des te ongeremder beginnende industrialisatie, geen middelen hadden om gebieden voor zichzelf te creëren door middel van koloniale gebieden voor gedwongen afzet, leidden onvermijdelijk tot een verscherping van de tegenstellingen die naar een gewelddadige confrontatie dreven. Het gebrek aan economische uitwijkmogelijkheden, bracht het kapitaal tot de overtuiging dat de oorlog het enige middel was om de tegenstellingen te overwinnen die door deze ontwikkeling ontstonden. Daardoor begon een periode van een krankzinnige bewapeningswedloop. Het kapitalisme bereikte hier het hoogtepunt van zijn ontwikkeling en dus tegelijkertijd het beginpunt van zijn ineenstorting.

Het imperialisme met zijn destructieve werking is een historische noodzaak die voortkomt uit de kapitalistische ontwikkeling; alleen kleinburgerlijke pacifisten kunnen er een corrigeerbare beweging in zien die afhankelijk is van de welwillendheid van de kapitalisten. Haar brute gewelddadige methoden zijn onvermijdelijk. Ze creëren een enorme druk naar buiten tegen de concurrenten en tegelijkertijd naar binnen tegen het overheerste proletariaat. Het resultaat is een aaneenschakeling van onophoudelijke sociale catastrofes die uitmonden in politieke verwickelingen. De wereldoorlog was de gewelddadige poging om deze gordiaanse knoop in één klap door te hakken. Niet alleen mislukte deze poging, maar de tegenstellingen spitsten zich toe tot de uiteindelijke confrontatie. Het gedonder van de kanonnen op de slagvelden luidde de godenschemering van het kapitalisme in.

Toen het de oorlog aanging, was het kapitaal zich ervan bewust dat de dreigende crisis alleen overwonnen kon worden door een korte militaire confrontatie. Het beschouwde een langere, bijna volledige aanpassing van de productiekrachten aan de behoeften van de oorlog als economisch onmogelijk, omdat een dergelijke aanpassing noodzakelijkerwijs zou neerkomen op een volledige vernietiging van het bedrijfsleven. Daarom werden de militaire maatregelen ook gericht op een overweldiging bij de eerste aanval. Deze hoop werd de grond ingeslagen met het begin van de loopgravenoorlog. Bijgevolg zat er voor de strijdende machten niets anders op dan de voortzetting van de oorlog mogelijk te maken op een bredere basis door de organisatie van de economische en militaire krachten tot in het kleinste detail. Om dezelfde reden trokken ze ook alle volkeren die niet direct bij de oorlog betrokken waren in deze heksenketel. Aangezien de mobilisatie door beide partijen met de grootste energie werd uitgevoerd, kon de strijd alleen eindigen met een enorme uitputting van krachten.

Het hele economische apparaat werd omgebouwd voor de productie van directe oorlogsbehoeften. De georganiseerde moord werd het enige doel van de economie. Het bezorgde het wereldkapitaal een schitterend veld van uitbuiting. – Vijf jaar lang werden de levensbehoeften van de arbeidersmassa's steeds verder teruggedraaid. De maatregelen die tot dan toe de uitbuiting hadden beperkt, werden afgeschaft: in plaats van de mannen die als kanonnenvoer naar de loopgraven waren gestuurd, werden oude mannen, vrouwen en kinderen de fabrieken in gedreven om moordwerktuigen te maken. Alle politieke leven werd met geweld onderdrukt. De publieke opinie verrotte onder de corrumperende druk van de heersende klasse

en haar trawanten, die alles ondergeschikt maakten aan het doel van de oorlog. Alle eerdere sociale banden en connecties vielen uit elkaar omdat de economische voorwaarden, waarop ze gebaseerd waren, wegwijnden.

De oorlogseconomie, die uitsluitend was opgezet voor de vernietiging van mensen en middelen, schafte de basis van de reproductie af. De productie van de productiemiddelen werd bijna volledig stopgezet. In dit opzicht verbruikte men volledig de voorraden; bovendien werden miljoenen mensen die tot dan toe in het productieproces hadden gewerkt op een onproductieve manier ingezet. Deze jaren van systematische bovenmatige uitbuiting ondermijnden volledig de reproductie van de productieverhoudingen. Dit was vooral merkbaar in de landbouw. In plaats van de vroegere intensieve bewerking van de grond, werd bij gebrek aan menselijke en dierlijke arbeid en kunstmest op grote schaal overgeschakeld op extensieve landbouw. Als gevolg hiervan daalde de opbrengst van de grond met ongeveer 40 procent. De levensstandaard van de arbeidersklasse in de geïndustrialiseerde landen werd verder enorm gedrukt omdat de invoer van voedingsmiddelen, die in normale tijden al noodzakelijk was, werd afgesneden deels door de blokkade en deels door het bijna exclusieve gebruik van vrachtruimte voor oorlogsdoeleinden. Het hele productieapparaat ging dus steeds meer achteruit. Het gebrek aan accumulatie verhinderde verdere technische ontwikkeling. Dit gold vooral voor de zogenaamde sleutelindustrieën, terwijl de speciale oorlogsindustrie naar een nooit geziene hoogte werd opgevoerd.

Het enorme verbruik van materiaal verhoogde de kosten van de oorlogsvoering en slokte de totale economische krachten op van de nationale kapitalismes die bij de oorlog waren betrokken. Niet alleen werden de krachten van hun eigen economieën met alle mogelijke middelen aangesproken, ook werden buitenlandse kredieten tot het uiterste benut, nadat alle overschotten die door de export van kapitaal waren gecreëerd, waren ingewisseld voor leveringen van materialen. Amerikaans kapitaal was aldus voornamelijk betrokken bij het uitzuigen van het Europese kapitaal. Op deze manier verschoof het zwaartepunt van de kapitalistische economie van Centraal- en West-Europa naar Amerika. Tegelijkertijd groeide de binnenlandse schuld en verwaterde het nationale vermogen. De mogelijkheid om de nationale begroting in evenwicht te brengen verdween in toenemende mate.

II. [De Duitse sociaaldemocratie van revisionisme via *Burgfrieden* en *Arbeitsgemeinschaft* tot de sabotage van de *Erfüllungspolitik*]

Het proletariaat was over het algemeen passief tegenover deze tekenen van verval van de kapitalistische economie. Het gebrek aan activiteit was voornamelijk te wijten aan het feit dat in de vorige periode van welvaart van het kapitalisme de levensstandaard van het proletariaat was gestegen, en dus werd de illusie gekoesterd dat een nog grotere stijging van de levensstandaard mogelijk was door samenwerking met het kapitaal. Dit leidde tot een verzwakking van de klassenstrijd, die zijn theoretische uitdrukking vond in het revisionisme. Hoewel de officiële beweging het revisionisme in de scherpste vorm bleef afwijzen en het zijn bestaansrecht ontkende, domineerde het praktisch de politiek van de socialistische partijen die verenigd waren in de Tweede Internationale. De steeds grotere invloed van de puur economisch gerichte vakbonden, waarop de partijen sterk leunden, bevorderde deze tendens. Bovendien kwam de bureaucratie, die de proletarische organisaties domineerde, door de enorme groei van de beweging steeds verder af te staan van de massa's en verwierf ze, als gevolg van de centralistische structuur, een volledig onafhankelijke positie. Zij zag het in stand houden en verder uitbreiden van de organisaties als haar belangrijkste taak, des te meer omdat dit parallel liep met haar eigen bestaansvoorwaarden. Het apparaat veranderde van een middel tot een doel op zich. Het ontweek daarom steeds meer een confrontatie met de heersende klasse en beperkte zich tot holle demonstraties. Het revolutionaire principe van het overwinnen van het kapitalisme door klassenstrijd werd geleidelijk veranderd in een strijd voor doelen die in overeenstemming

waren met de verdere ontwikkeling van het kapitalisme zelf en het elimineren van zijn excessen, in plaats van het te vernietigen. De sterke gerichtheid op het bereiken van deze programmapunten, die natuurlijk binnen de democratie moesten vallen, leidde ertoe dat de beweging alles werd en het einddoel in de praktijk werd geëlimineerd. Door deze tactiek kwam de sociaaldemocratische beweging (II-de Internationale) tot toenaderingen en compromissen met de kleinburgerlijke liberale partijen. De sociaaldemocratische gemeenschap werd vervangen door het idee van de nationale staat, dat de klassentegenstellingen negeerde en de algemeenheid van het volk in de plaats stelde van de wereldomvattende gemeenschap van alle proletariërs. Van daaruit was het slechts een korte sprong naar de ideale en materiële toewijding aan deze democratische staat, naar sociaal patriottisme onder de vlag van de democratie. De strijdkreet van het Communistisch Manifest: "Proletariërs van alle landen verenigt u" werd veranderd in de slogan: "Arbeiders van alle landen vecht voor uw vaderland". De nationale inkadering van het proletariaat blies de Tweede Internationale op en bracht ernstige schade toe aan de internationale solidariteit.

De proclamatie van de Burchtvrede verdrong meer en meer het idee van klassenstrijd en maakte de weg vrij voor de Arbeidersgemeenschap [met het kapitaal]. De harde realiteit van de oorlog dreef geleidelijk grotere massa's in verzet tegen deze sociaal-patriottische houding. Sommigen van hen vielen voor het burgerlijk pacifisme, dat tijdens de oorlog in socialistische gedaante verscheen en de kern van een centristische beweging vormde. In de loop van haar ontwikkeling kristalliseerde zich daaruit de 2 1/2 de Internationale. Een klein, verenigd en energiek deel van de arbeidersklasse bleef trouw aan het idee van klassenstrijd en probeerde daardoor de oorlog te boven te komen door de revolutionaire strijd tegen het kapitalisme. Het standpunt hiervoor in Duitsland werd gevormd door de *Spartakusbund* en de *Internationale Sozialisten (Linksradikalen)*, die weer het idee van internationalisme verspreidden.

Het eerste succes van revolutionaire activiteiten was de opstand van 1917 in Rusland. Deze leidde tot de omverwerping van het tsarisme en als eerste tot de oprichting van een burgerlijke republiek, die na een korte periode door de arbeiders en boeren onder leiding van de bolsjewieken werd vervangen door een radenrepubliek. In de eerste periode beschouwde Sovjet-Rusland het als zijn voornaamste taak om de revolutie op internationale schaal voorwaarts te drijven. Het werd daarbij geleid door het besef dat de huidige crisis van het wereldkapitaal, omdat het zijn doodscrisis is, alleen overwonnen kan worden door een wereldrevolutie.

Het verdere verloop van de oorlog bracht de militaire ineenstorting van de Centrale [of As-] Mogendheden. Daarmee viel ook het gezag van hun heersende klassen weg. Ze verloren elke zelfbeheersing, deden afstand en maakten plaats voor het proletariaat. Zo viel de politieke macht als een overrijpe vrucht in de schoot van de arbeidersklasse.

Het proletariaat wist niet wat het met deze macht moest doen. Het begreep niet welke taken het moest oplossen in een sociale revolutie, dat het nu, na het grijpen van de politieke macht, belangrijk was om de strijd om de productiemiddelen aan te gaan op basis van de raden om de communistische economie op te bouwen.

Terwijl het proletariaat zich uitputte in loze discussies over hoe dit uit te voeren, kwam de bourgeoisie in actie. Met veel energie en uiterst tactisch verzamelde zij haar versnipperde krachten. Ze trad eerst niet openlijk op, maar spande de sociaaldemocratie voor haar karretje. Laatste zag – uit angst voor de gevolgen van een volledige revolutie met al haar onzekerheden – als enige oplossing een langzame, kalme wederopbouw van de economie op een kapitalistisch-democratische basis. De sociaaldemocratie en de vakbonden grepen met vreugde de hand van de bourgeoisie die hen werd aangeboden. Daartoe verdraaiden ze het idee van sociale revolutie en presenteerden ze het kapitalistische wederopbouwbeleid als een voorwaarde voor socialisme. Het noodzakelijke gevolg van dit beleid was dat ze de beul van left-dis.nl

het revolutionaire proletariaat werden en de meest schandelijke diensten aan de bourgeoisie verleenden. In hun ijver voor de kapitalistische uitbuitingsorde overtroffen ze zelfs de slager van de Commune, Galliffet.

De oorlog had niet alleen geleid tot grote veranderingen in de structuur van de economie van de Centrale Mogendheden, maar had ook de economieën van de zegevierende staten en de neutrale staten op hun grondvesten doen schudden. Terwijl de Centrale Mogendheden ook naar buiten toe de typische tekenen van ontbinding vertoonden, schenen de zegevierende staten minder getroffen. Maar uit de inhoud van de vredesbepalingen bleek al hoe erg hun economie in werkelijkheid was ingestort. Door middel van de vredesbepalingen wilden de overwinnaars van de verslagenen de middelen voor hun eigen wederopbouw afpersen, zonder rekening te houden met de wederzijdse afhankelijkheid door de economische vervlechting in het moderne kapitalisme. Deze reddingspoging bleek onuitvoerbaar; de nog steeds aanwezige en onoverbrugbare nationale tegenstellingen stonden dit in de weg. De economische desintegratie ging daarom ongecontroleerd door, waardoor het kapitaal gedwongen werd om op internationale grondslag wegen te zoeken voor een wederopbouwbeleid. Het was duidelijk gebleken dat de puur nationale aanpak die tot nu toe gevolgd was, in strijd was met de wetten en behoeften van het ontwikkelde kapitalistische bedrijfsleven.

Maar zelfs de internationale pogingen om tot overeenkomst te komen eindigden tot nu toe in meer chaos en, over het geheel genomen, in een algemene desorganisatie.

Trouw aan hun houding volgden de sociaaldemocraten en vakbonden slaafs de verschillende stadia van de kapitalistische politiek van wederopbouw. In de Ententestaten steunden ze de vredesbesluiten die op een puur nationalistische basis waren gebaseerd, terwijl ze in de Centrale Mogendheden de kapitalistische groepen hielpen die de nationale economie probeerden te redden door middel van de *Erfüllungspolitik*.¹ Zo verloren ze het laatste restje proletarisch karakter en verrichtten ze horigheidsdiensten aan hun kapitalistische heren. Ze hielden nog steeds vast aan deze tactiek toen de *Erfüllungspolitik* al door de bourgeoisie was opgegeven door sabotage en als gevolg van de verdere desintegratie van de kapitalistische economie. Natuurlijk namen ze het idee van interkapitalistische economische verstandhouding weer op en probeerden ze op deze basis de versplinterde delen van de oude Internationale opnieuw bijeen te brengen.

Met de ineenstorting van de internationale pogingen tot overeenkomst en de daaropvolgende terugval in het nationalisme, vooral van het Franse kapitaal, sloot de Duitse sociaaldemocratie zich onvoorwaardelijk aan bij het verdedigingsfront van het Duitse kapitaal. Ze ontwikkelde zich van de *Erfüllungspolitik* tot de sabotage van de *Erfüllungspolitik*. De KPD bewandelde de tegenovergestelde weg.

III. [De KPD van tegenstander van de Vrede van Versailles via verdediging van de Russische staatsbelangen naar nationalisme]

Eerder nam de KPD een revolutionair standpunt in ten opzichte van de Vrede van Versailles. Ze benadrukte dat het proletariaat zijn politiek niet moest laten dicteren door overeenkomsten van de bourgeoisie, dat alleen haar belang als klasse doorslaggevend moest zijn. De Vrede van Versailles, zei ze, was het overduidelijke bewijs van het mislukken van de gewelddadige poging van de oorlog om de tegenstellingen van de kapitalistische orde te overwinnen. In hun ogen was de inhoud ervan een poging om de algemene crisis die door de oorlog nog verergerd was, te verhelpen ten koste van het verslagen deel. De vredesakkoorden waren de voortzetting van de oorlog met andere, voornamelijk economische middelen. Het was niet de taak van het

---

¹ *Erfüllungspolitik*, de politiek van Duitsland om schoorvoetend te voldoen aan de herstelbetalingen volgens het Verdrag van Versailles.

proletariaat om op te komen voor de naleving en uitvoering van de vredesakkoorden als de gehoorzame lakei van de bourgeoisie. Het proletariaat moest veeleer onmiddellijk zijn klassenbelangen verdedigen tegenover deze kapitalistische machinaties door middel van een revolutionaire politiek die rechtstreeks gericht was op de uiteindelijke omverwerping van het kapitalisme. Het proletariaat mocht niet zijn klassebelang zien in de ondersteuning van bijzondere belangen van zijn bourgeoisie. Op dezelfde manier verwierp de KPD de pacifistische houding van een deel van het proletariaat (USPD) tegenover de Vrede van Versailles, die eiste dat de arbeidersklasse een "eerlijke" politiek van vervulling zou steunen. Deze pacifistische groep stelde dat het de taak van het proletariaat was om het kapitaal te dwingen om af te zien van elke oorlogszuchtige confrontatie. Daarentegen stelde de KPD destijds dat de slogan "Nooit meer oorlog" alle kleinburgerlijke elementen samenvatte die, in een laffe ontwijking van de taken van de revolutionaire politiek, de kapitalistische wederopbouw steunden. Het was veeleer de plicht van het proletariaat om de politiek van vervulling te saboteren, omdat deze alleen kon worden gerealiseerd door een nog grotere uitbuiting van het proletariaat, die tot volledige verarming leidde. Deze sabotage mocht echter in geen geval leiden tot een samenwerking met de nationalistische elementen die dezelfde kant op leken te gaan.

Als gevolg van dit standpunt ontkende de KPD parlementaire activiteiten en verwierp ze de oude vakbondsorganisaties, omdat beide de dragers waren van de vervullingpolitiek. De KPD stelde zich op het standpunt dat een effectieve uitvoering van proletarische politiek alleen mogelijk was in een eenwording van het Duitse en Russische proletariaat. Deze eenwording zou het Franse proletariaat bewijzen dat de revolutionaire beweging die uit Rusland voortkwam haar voortzetting in Duitsland vond. Daarmee zouden de eerste stappen van een revolutionaire beweging op wereldschaal gezet zijn. De noodzakelijkerwijs daarmee verbonden omverwerping van het Duitse kapitaal zou de proletariërs van de andere kapitalistische landen dwingen om stelling te nemen en een einde te maken aan de heerschappij van hun kapitaal. Dit was ook de enige garantie en grondslag voor een "proletarische politiek van vervulling", die als vanzelfsprekend gebaseerd was op proletarische solidariteit. De Sovjetregering steunde deze tactiek van de KPD om haar positie in Rusland te behouden, omdat ze de opbouw van een communistische economie niet kon uitvoeren zonder de hulp van het Europese proletariaat. Maar ondanks alle aansporingen vertraagde het tempo van de West-Europese revolutie. Voeg daarbij de voortdurende militaire aanvallen, de economische blokkade van het internationale kapitaal en de burgeroorlog in eigen land, die maakten dat de Russische economie volledig instortte. Hierdoor veranderde ook de tactiek van de Sovjetregering. Ze begon de opbouw van de Russische economie als de basis van de internationale politiek te beschouwen en maakte zo de internationale belangen ondergeschikt aan de nationale belangen. De enige manier die ze zag om vooruit te komen was door te leunen op het wereldkapitaal, dat ze opriep om Rusland te helpen opbouwen. Als gevolg daarvan verviel ze steeds grotere afhankelijk van het wereldkapitaal. Ze moest een beroep te doen op de revolutionaire arbeiders verenigd in de Derde Internationale, om via de afdelingen van de Komintern een standpunt in te nemen ten opzichte van hun nationale bourgeoisie dat overeenkwam met de behoeften van de Russische staat. Dit hield ook in het opgeven van een revolutionaire tactiek. De Derde Internationale moest toenadering zoeken tot de sociaaldemocratische ideologie en een band zoeken met het parlementarisme en de vakbonden. Zo werd ze gedwongen om ook hun buitenlandse politiek over te nemen. Maar om rekening te houden met de druk van de massa's onder haar vlag, omkleedde ze deze reactionaire politiek met een radicale frase en dreef ze alle sociaaldemocratische leuzen tot het uiterste; ze nam de kapitalistische wederopbouw over en eindigde uiteindelijk in het wildste nationalisme.

IV. [De KAP en haar programma]

Van alle arbeiderspartijen heeft alleen de KAP de zuiver revolutionaire lijn vastgehouden. Zij is organisatorisch en politiek de directe opvolger van de twee groepen die zich op het verenigende partijcongres van december 1918 aaneensloten in de "Kommunistische Partei (Spartakusbund)". De KAP heeft de gezonde revolutionaire elementen, voornamelijk de voormalige "IKD" ("Internationale Kommunisten Deutschlands"), van het regressieve ontwikkelingsproces van de KPD weten los te maken.

Het eerste programma van de KAPD knoopte in wezen aan bij het Spartacus-programma. Net als het laatstgenoemde is het gebaseerd op een grondslag van anti-parlementarisme en anti-vakbeweging en heeft het de houding anti-wettelijkheid houding met het laatstgenoemde gemeen. Voor dit programma is het radenstelsel de uitdrukking van de proletarische wil en het middel om de communistische economie op te bouwen. Beide programma's komen overeen in het erkennen in de huidige crisis van het kapitaal als zijn doodscrisis. Daaruit trekken ze de consequentie dat het proletariaat nu de taak heeft om zijn dictatuur te vestigen met behulp van de raden. Op deze basis heeft de KAP haar buitenlandse en binnenlandse politiek gebouwd. Elk van haar acties voerde ze met het oog op het verspreiden van de kennis van de objectieve ineenstorting naast het scheppen van de subjectieve voorwaarden voor de grijpen van de politieke macht door de arbeidersklasse. De KAPD bood het meest vastberaden verzet tegen de pogingen van de internationale bourgeoisie om de arbeiders in te lijven in haar wederopbouwpolitiek. Zij verwierp de door het Duitse kapitaal geïnitieerde politiek van vervulling in al zijn fasen, evenals de laatste geënceneerde poging tot een openlijke sabotage van deze politiek. Zij was de meest onverbiddelijke tegenstander van elke kapitalistische politiek. Ze hield vast aan het inzicht dat de Vrede van Versailles en de andere vredesakkoorden niet te maken hadden met een proletarische politiek, en vooral dat deze geen richtsnoer mochten worden. Zelfs toen de revolutionaire golf tijdelijk afzwakte, bleef ze bij haar duidelijke standpunt, in tegenstelling tot de KPD. Zij verkoos een afscheiding van de opportunistische elementen boven het opgeven van haar revolutionaire tactiek. Ze weigerde concessies te doen aan de parlementaire democratie om op deze manier een kunstmatige massabeweging te voeden, zelfs op het gevaar af als sekte te worden aangeklaagd. De KAPD was zich ervan bewust dat toegeven aan de illusies van het parlementarisme moest leiden tot een aanzienlijke verzwakking van het idee van klassenstrijd en moest eindigen in de burgerlijke democratie. Ze herkende de demagogische leuzen van het anti-parlementaire parlementarisme als een bedrog, die alleen bedoeld was om de aftocht naar het opportunistische kamp te verbergen. De ommezwaai van de KPD naar rechts volgde al snel, net als die van de hele III-de Internationale, die geleidelijk tot een instrument van de Russische staatspolitiek werd. Daarom werd de KAP, die eerst sympathiseerde met deze beweging, gedwongen om een scherpe grens te trekken. De KAP bewandelde het rechte pad van het revolutionaire inzicht, onafhankelijk van alle invloeden van buitenaf en op zichzelf aangewezen.

De brede massa staat nog steeds achter de socialistische partijen en de KPD, gelooft nog steeds in de toekomst van het kapitalisme en verlossing door het kapitalisme, maar de dialectiek van het echte leven zal deze illusies met een harde trap verpletteren en de grondslagen voorbereiden voor de inzichten van de KAP en dus voor het communisme.

Deel twee

De rol en de betekenis van de "Kommunistische Arbeiter-Partei" in de bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse, haar relatie tot de vakbonden en parlementaire partijen, en haar verhouding tot de "Allgemeine Arbeiter-Union", het Jeugdvragestuk en de "Kommunistische Arbeiter- Internationale". Richtlijnen voor de agrarische kwestie.

I. [Ontwikkeling van parlementarisme en vakbonden]

De ondergang van het kapitalisme, met zijn pogingen om voor zichzelf een adempauze te creëren, betekent voor het proletariaat een groeiende toename van zijn ellende en een voortschrijdende bestaansonzekerheid; uiteindelijk kunnen deze verschijnselen leiden tot de volledige desintegratie van de proletarische klasse. Aan de andere kant heeft de ontwikkeling van de productiekrachten een punt bereikt waarop de transformatie van de productiewijze vanuit een proletarisch gezichtspunt het meest urgente vitale belang van de maatschappij is en uitzicht biedt op betere om levenskwaliteit en een nieuwe maatschappelijke orde op een hogere grondslag. In het huidige tijdperk heeft het proletariaat daarom de historische taak om al zijn krachten in te zetten om de tegenstrijdigheden van de kapitalistische orde te boven te komen door middel van de dictatuur en het opbouwen de communistische economie voor de behoeftevoorziening.

De middelen en de aard van de strijd worden bepaald door de maatschappelijke wetmatigheden. Maar de meerderheid van het proletariaat gelooft nog dat ze met de oude organisatievormen hun levensstandaard binnen de kapitalistische economie kunnen blijven verbeteren. Het besef van de onvermijdelijkheid van de kapitalistische ineenstorting, van de daaruit voortvloeiende noodzaak om de klassenstrijd onmiddellijk te richten op het doel van het communistische bedrijfsleven in dienst van de behoeftevoorziening, is nog steeds onvoldoende vertegenwoordigd onder het proletariaat. Het begrijpt niet dat elke organisatievorm overeenkomt met een bepaald tijdperk en alleen daarbinnen een element van historische vooruitgang kan zijn.

Tijdens de periode van het vroege kapitalisme realiseerden proletariërs zich dat ze de verarmingstendensen van het kapitalisme alleen konden tegengaan door organisatorische eenheid. Ze richtten beroepsorganisaties op met als enig doel de strijd voor betere lonen en arbeidsomstandigheden. Met de algemene opleving van het kapitalisme ontwikkelde zich ook de politieke arbeidersbeweging, die steeds sterker tegenover de naar onafhankelijkheid strevende vakbeweging kwam te staan. In de ogen van het politiek georganiseerde deel van de arbeidersklasse was de enige manier om de economische situatie van het proletariaat te verbeteren via verkiezingscampagnes en parlementaire actie. Door het veroveren de zetels die tot dan toe werden bezet door de bourgeoisie, zou de invloed op het staatsapparaat toenemen. De geleidelijke verovering van de staat op een parlementair-democratische basis moest de weg naar het socialisme effenen. Er werd een politieke eenheidsorganisatie beoogd, die een onafhankelijke vakbeweging overbodig leek te maken. Men vreesde ook dat de oprichting van beroepsorganisaties door een sterke gerichtheid op beroepsbelangen bij de arbeiders het idee zou verduisteren van de noodzaak van politieke strijd en politieke organisatie. De ontwikkeling van de voortdurend groeiende vakbonden leidde tot onafhankelijkheid en centralisatie van plaatselijke organisaties, de samensmelting van alle plaatselijke organisaties in lokale vakbondskartels. Alle vormen van vakbondsorganisatie werden vervolgens samengebracht in één enkel toporgaan, de Algemene Commissie. De Algemene Commissie creëerde een orgaan in het Correspondentieblad voor de verenigde leiding van alle aangesloten organisaties. Zo zegevierde het idee van centralistisch-reformistische vakbonden.

Met de groei van de industrie ontving het proletariaat voortdurende toevloed. Door de voortschrijdende ontwikkeling van de technologie werden de bestaansvoorwaarden voor de zelfstandige ambachtsman en de kleine ondernemer steeds moeilijker. Het grootbedrijf bracht het productieproces op een hoger niveau en vernietigde de levensvatbaarheid van de kleine bedrijven. Het proletariaat kreeg een bijzonder sterke instroom van de geproletariseerde boerenmassa's. De ontwikkeling van de vakbonden was hier nauw mee verbonden. De strijd om de levensstandaard van loonarbeiders werd sterk beïnvloed door de op- en neergaande beweging van de kapitalistische economie. Tijdens een opgaande conjunctuur streefden de vakbonden naar verbeteringen in de lonen en arbeidsomstandigheden. Deze tactiek was succesvol omdat de werkgevers wilden profiteren van de economische opleving. Dit was alleen mogelijk als er geen verstoring was door loonstrijd. Als gevolg van de winststijging waren de ondernemers in staat en ook bereid om concessies te doen. Deze concessies, die zeker in het belang waren van de rustige ontwikkeling van de kapitalistische economie, werden door de vakbonden geboekt als hun successen en enorm opgeblazen. In tijden van crisis probeerde het kapitaal de arbeiders hun successen afhandig te maken. De vakbonden probeerden deze tendens tegen te gaan door middel van hun collectieve onderhandelingsbeleid. Hun doel was om de werkgevers te houden aan de concessies waartoe ze hen tijdens de economische cyclus hadden gedwongen, zelfs in tijden van stagnatie. Jarenlang waren de strijd voor tarieven en de ontwikkeling van een tariefbeleid de belangrijkste taken van de vakbonden. Ze werden hierin aangemoedigd door de ondernemers, die zich steeds hechter en machtiger verenigden in kartels en trusts. Het collectieve onderhandelingsbeleid van de vakbonden was eerst bedoeld als een middel om de klassenstrijd te leiden. In zijn uitwerking leidde het tot toenadering tot het kapitaal en de uitschakeling van de klassenstrijd, en het werd ook in die zin door de werkgevers bedoeld en gebruikt. De vakbonden werden de gevangenen van deze politiek. Deze tactiek leidde onvermijdelijk tot de ontwikkeling van de *Arbeitsgemeinschaft*.

II. [Van de *Arbeitsgemeinschaft* tot contrarevolutie. De cellentactieken van de KPD]

Het idee van de *Arbeitsgemeinschaft* werd eerst door de vakbonden gepropageerd werd met het oog op een beter gebruik van het collectieve onderhandelingsbeleid. Eerst werd het door het bedrijfsleven tegengewerkt, maar vervolgens overgenomen onder druk van de dreigende ineenstorting aan het einde van de oorlog. De vakbond wilde via de vakbonden een verbetering van de levensstandaard van het proletariaat bereiken zonder de verhoging van de kapitalistische winst in gevaar te brengen. Beide samen zijn echter alleen mogelijk door een hogere ontwikkeling van de technologie en het vermijden van stagnerende verkopen. Zo verbonden de vakbonden zich, ten goede of ten kwade, met hun nationale economie. Ze wilden hun positie en hogere ontwikkeling veiligstellen door zich aan te sluiten bij de kapitalistische economische orde en werden zo meegesleurd in de ondergang daarvan. De schijn van internationaliteit van de arbeidersbeweging werd opgehouden door pogingen de "voortgang" die op nationaal niveau was veroverd, veilig te stellen door middel van internationale verdragen. Dit is het basisidee dat ten grondslag ligt aan de tactiek van de zogenaamde Internationale van Amsterdam. Het nationale denken dat impliciet in de *Arbeitsgemeinschaft* aanwezig was, dwong hen ook tot de imperialistische politiek van hun nationale kapitalisten. Voor hen was de oorlog geen poging van het kapitaal om de onoplosbare tegenstellingen van de kapitalistische economie met geweld op te heffen ten koste van de arbeidersklasse, maar een verdediging van gemeenschappelijke volksbelangen tegen de "slechte vijand".

Terwijl al eerder elke revolutionaire houding was praktisch opgegeven als zogenaamd strijdig met het doel en daarom bestreden, ging men nu openlijk over tot het vaststellen van gemeenschappelijke belangen en proclameerde men de burchtvrede tussen de bourgeoisie en de arbeidersklasse, d.w.z. tussen kapitaal en arbeid. Dit betekende in werkelijkheid een oorlogsverklaring aan het internationale denken en de internationale belangen van de arbeidersklasse en het opgeven van de klassenstrijd. De vakbondsbureaucratie ging zo ver dat

ze haar organisaties zowel ideologisch als materieel ter beschikking stelde van de oorlogsdoeleinden van de bourgeoisie. Zelfs de oprichting van de Russische radenrepubliek en de ineerstorting van het Duitse imperialisme weerhielden haar er niet van om de totaal radeloze bourgeoisie te redden om zich volledig te kunnen wijden aan de wederopbouw van de kapitalistische uitbuiting.

Deze houding van de vakbonden kwam voort uit een duidelijk besef dat hun bestaansvoorwaarden gebonden zijn aan de voortzetting van de kapitalistische economische orde. Daarom waren ze gedwongen om over te gaan tot openlijke strijd tegen de revolutionaire delen van de arbeidersklasse en om samen met de bourgeoisie het neerslaan van de revolutionaire arbeiders te organiseren. Op deze manier werd het proletariaat als geheel uiteindelijk van zijn historische taken afgeleid.

De vakbonden hebben hun contrarevolutionaire neiging bewezen gedurende de hele periode van de Duitse revolutie tot op de dag van vandaag. Toen het idee van de raden het sterkst wortel begon te schieten in de Duitse arbeidersklasse waren het de vakbondsbureaucratie en de sociaaldemocratie die dit als sterkste bestreden. Overal waar uit de economische massa-acties noodzakelijkerwijze politieke tendensen voortkwamen en het doel om de macht te grijpen duidelijk werd, slaagden de vakbonden en de SPD erin deze ontwikkeling met succes af te weren. Veel ondernemers in Duitsland verklaarden dat ze alleen arbeiders in dienst zouden nemen die lid waren van een vakbondscentrale. Dit bewees in alle openheid dat de vakbondsbureaucratie de meest betrouwbare pijler van het kapitalistische systeem is.

In alle landen met een hoge kapitalistische ontwikkeling worden de illusie van democratie en het geloof in het onwrikbare voortbestaan van de kapitalistische economie gepropageerd en belichaamd in de oude arbeidersorganisaties. In het tijdperk dat door de wereldoorlog is ingeluid, hebben zij geen bestaansrecht meer. Dit tijdperk vraagt om de opbouw van organisaties die het proletariaat leiden als klasse in de strijd en tegelijkertijd de basis vormen voor de opbouw van de communistische economie. Het opbouwen van zulke organisaties kan alleen maar synoniem zijn met een strijd voor het vernietigen van de vakbonden. Beide worden tegengehouden door de illusie die door de KPD onder de massa's wordt verspreid, namelijk dat het mogelijk is om de vakbonden van binnenuit te revolutioneren door communistische cellen te vormen en ze zo weer te veranderen in organen van klassenstrijd. Daartoe zou men in de vakbonden moeten blijven om ze te veroveren.

De cellentactiek beroept zich op de misvatting dat het falen van de vakbonden tot nu toe een gevolg is van het falen van de leiders. Dit betekent dat het inzicht uit de materialistische opvatting van de geschiedenis dat mensen producten van hun omstandigheden zijn, losgelaten wordt. Een verandering van leiders kan het karakter van een organisatie niet veranderen. Waar de cellen-tactici de overhand gekregen hebben, werden ze door de macht der omstandigheden al snel teruggedrongen op de oude paden van de vakbondspolitiek.

Cellentactieken kunnen theoretisch in twee verschillende richtingen succes hebben bij de vakbonden in hoogontwikkelde landen. Het kan ofwel tot het gewenste doel van verovering leiden of tot het opblazen en splitsen van de bond. In het geval van verovering veroveren de communisten een wapen dat nutteloos is voor de revolutie. In het tweede geval vernietigen de communisten een wapen van de contrarevolutie en zetten er een nieuw voor in de plaats. Maar in beide gevallen hebben de arbeiders voor zichzelf geen instrument geschapen dat nuttig is voor de sociale revolutie en haar strijd.

De conflicten in de Duitse vakbonden laten zien dat de vakbondsbureaucratie al heel vroeg in actie komt om cellen-activisten die gevaarlijk voor hen worden van de vakbonden uit te sluiten, om zo de beweging in de kiem te smoren. Daarbij beroepen ze zich op het organisatievernietigende effect. Als de communisten dit argument willen weerleggen, zijn ze

gedwongen om zoveel mogelijk binnen het kader van het traditionele vakbondsbeleid te blijven. Daarmee belemmeren ze zelf de revolutionaire verheldering van de massa's en vervallen ze in opportunisme. De bezetting van het vakbondsapparaat door leden van een communistische partij is geen verovering van de vakbonden voor het communisme, maar slechts een partijpolitieke maatregel om hun eigen partijapparaat uit te verkopen. Door zich van de massa's los te maken, moet elke vakbondsfunctionaris van een proletarische houding naar een kleinburgerlijke overgaan. Het vooruitzicht op zulke baantjes zal altijd op een gegeven moment gewiekste individuen aantrekken die van de arbeidersbeweging een winstgevend zaakje voor zichzelf maken.

III. [Einde van het klassenstrijdkarakter van de vakbonden. AAU en KAP]

Met de ineenstorting van het kapitalisme en de ontbinding van nationale staten verdwijnt het staatsapparaat in zijn oude nationale vorm. Het privékapitaal probeert steeds meer de staat binnen te dringen en zich van zijn gezag te bevrijden. De vakbonden daarentegen proberen het autoritaire karakter van de staat nog steeds te behouden. In de periode van kapitalistische ontwikkeling en welvaart was de functie van de staat niet alleen om de uitbuitende klasse in het bezit van haar privileges te houden, maar ook om de ongestoorde voortzetting van deze uitbuiting te beschermen door het al te openlijk uitbreken van klassentegenstellingen te voorkomen en dus, in het belang van de kapitalistische klasse als geheel, onder bepaalde omstandigheden in te grijpen tegen gevaarlijk misbruik door individuele leden van de kapitalistische klasse. Het hele sociale beleid is een voorbeeld van deze activiteit van de staat in kapitalistische hoogtijdagen, die klassentegenstellingen beperkt. Hieruit ontstond ook de ideologie van een staat die zogenaamd boven de klassen staat en een zogenaamde nationale gemeenschap vertegenwoordigt, die bedoeld was om de uitgebuiten te misleiden. De vakbonden hadden zich al tijdens de oorlog aan dit bedrog overgegeven. Toen na de oorlog de staatsvernietigende werking van het instortende privékapitaal steeds zichtbaarder werd, hadden de vakbonden, uit angst voor een openlijke botsing tussen de vijandige klassen, geen andere keuze dan zich organisch in de staat te integreren en zich tegen de staatsvernietigende ontwikkeling van het kapitalisme te verzetten. Door hun materiële en ideële toestand leek het voor hen noodzakelijk om gebruik te maken van het resterende deel van de afbrokkelende staat. Het karakter en de functie van de vakbonden als organisatie van klassenstrijd is daarmee definitief beëindigd. Daarom zijn ze uitgesloten als organen voor de opbouw van de communistische economie. Als het proletariaat zijn historische taak wil volbrengen, moet het de oude organisaties vernietigen en voor zichzelf nieuwe organen van klassenstrijd creëren die, qua vorm en inhoud, recht doen aan de behoeften van de sociale revolutie. Het eerste begin hiervan zijn de Communistische Arbeiderspartij en de Algemene Arbeidersbond.

De "Allgemeine Arbeiter-Union" is het verenigen van het proletariaat als klasse in de bedrijven. Ze is gestructureerd als een bedrijfsorganisatie volgens het radensysteem. Het is haar taak om de instinctieve opstandigheid die wordt opwekt onder steeds grotere druk op de massa's door de ondergang van het kapitalisme, om te zetten in klassenbewustzijn dat gedragen wordt door kennis en de wil om te handelen. Ze wijst het proletariaat de weg naar de beslissende strijd en loop voorop in actie. Na de verovering van de politieke macht heeft ze op basis van haar interne structuur als een radenorganisatie de taak en is ze in staat om het communistische bedrijfsleven op te bouwen.

De meest vooruitstrevende delen van de "Allgemeine Arbeiter-Union" hebben zich verenigd om een politieke partij te vormen vanuit het besef dat elke bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse, zonder onderscheid van de motieven waaruit die voortkomt, tegelijkertijd een politieke strijd moet zijn. Dit is de "Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands". Zij ontstond uit de behoefte aan een echt proletarische partij. Haar ideologische uitgangspunt was het besef dat de organisatorische fundamenteën van alle oude partijen – van de SPD tot de KPD

– voortkwamen uit puur kapitalistische principes en ervaringen, en dat deze stervende en zompige organisaties daarom op geen enkele manier van binnenuit kunnen worden omgevormd tot wapens van de proletarische bevrijdingsstrijd. De KAPD is de partij zonder dictatuur van bovenaf en zonder gelovig afwachten aan de onderkant. Altijd: broederschap, wederzijds aanvullen, ondersteunend begrip, bovenal inpassen van alle problemen in het gewenste doel, actie, stappen in de richting van helderheid, transformatie van traagheid in scheppende kracht, stoutmoedige durf op het juiste moment en het onophoudelijk verdiepen van het proletarische wereldbeeld. Voor zijn snelle en constructieve realisering heeft deze wil een organisatie nodig die in onbaatzuchtig, zelfopofferend werk alles beheerst en uitvoert wat hoort bij de wervende en voorbereidende taken van de revolutie. De beste doelgerichte organisatie ter voorbereiding van de bevrijdingsstrijd van de onderdrukte klassen binnen de kapitalistische economie is precies deze proletarische partij. Ze is het verzamelpunt van de gelijkgestemden en sympathiserenden, gemotiveerd door dezelfde gedachte die aanzet tot de proletarische revolutie. Ze is het kristallisatiepunt waarin historisch inzicht verandert in strijdende wil. De partij is het organisatorische apparaat, maar de gemeenschap van kameraden binnen de partij is de drijvende, levende kracht, zonder welke de partij tot een dood mechanisme vervalt. *Solidariteit is gemeenschap*. Degenen die actief de zenuwslopende illegale activiteiten en de zinderende dagen van openlijk oproer hebben meegemaakt, weten dat deze strijd alleen mogelijk is in wederzijds volledig vertrouwen, met broederlijke liefde en bereidheid om te helpen, en met de volledige toewijding van iemands persoonlijkheid. Wederzijdse hulp tijdens de dagen van voorbereiding en strijd is niet de ethische eis van één of andere nieuwe apostel, maar ze is één van de fundamentele voorwaarden voor succesvol partijwerk en nog veel meer voor de zegevierende uitvoering van de strijd voor de verovering van de politieke macht. Deze gemeenschap van revolutionairen, de proletarische partij, is opgebouwd op basis van het radensysteem, waarin het beslissingsrecht van alle leden gezamenlijk het hoogste principe is – en het principe van de opbouw "van onderaf" volledig wordt gerealiseerd. De uitvoerende organen worden uitsluitend op basis van doelmatigheid gekozen. Elke politieke en openbare actie van de uitvoerende organen moet ondergeschikt zijn aan het standpunt van de partij als geheel. De verantwoordelijkheid van elke individuele kameraad vereist dat hij actief deelneemt aan de veelzijdige taken van de partij, dat hij het werkkterrein van de verschillende activiteiten observeert en uitbreidt. Constructieve, gezonde kritiek is een vitaal element, maar moet altijd beïnvloed worden door het verlangen om de revolutionaire beweging te dienen.

Tijdens de voorbereidingsperiode – en misschien ook nog daarna – is het de belangrijkste taak van de partij om extern te werken aan de bevordering van het klassen- en zelfbewustzijn van de arbeidersklasse. Zoals altijd is de ontwikkeling van de economische en vakbondsomstandigheden vooruitgelopen, en de interne ontwikkeling van het bewustzijn, vooral dat van de onderdrukte klasse, loopt slechts moeizaam achter op het vooruitsnellen van de buitenwereld. Maar de bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse kan alleen tot een overwinning leiden als het proletariaat zelf voldoende besef heeft van zijn klassensituatie en zijn historische taak.

De mentale revolutie die naar dit doel leidt is in ieder geval in de maak, dankzij de verscherping van de klassentegenstellingen. Deze toont zich overal waar het proletariaat serieus probeert om de puur burgerlijke ideologie uit zijn brein te bannen en in plaats daarvan alle indrukken en waarnemingen bewust waar te nemen vanuit het standpunt van de uitgebuite arbeider in de klassenmaatschappij. Op dat moment nemen zowel de vormen van het dagelijks leven als alle theoretische kennis een wezenlijk ander beeld aan. Alle dingen worden, na een volledige transformatie van het denkvermogen in proletarische zin, onwillekeurig onderzocht op hun geschiktheid voor het grote doel van de arbeidersklasse, de revolutie, kritisch getoetst en, voor zover de mogelijkheid bestaat, beïnvloed. Dit proces van geestelijke revolutie vindt helemaal niet plaats in de afgeslotenheid van de studeerkamer, maar het meest levendig in de politieke

massa-acties en als uitwerkingen van de onvermijdelijke nederlagen. Het met al haar kracht bevorderen ervan is de eerste taak van de KAPD – een taak die de volledige eenheid van denken en handelen omvat, en de meest zorgvuldige analyse van de wereldcrisis en de organisatie en leiding van de gewapende opstand.

De huidige eindcrisis van het kapitaal met al zijn verschrikkelijke consequenties en lijden kan alleen worden verkort en beëindigd door de serieuze en heldhaftige klassenstrijd. Dit is een fundamentele revolutionaire wet. Het is niet aanvaardbaar om er simpelweg de schouders over op te halen en in gedachten er overheen te stappen. Als het zover is, zullen we wel weten wat we moeten doen. – Dat is de politiek van gemiste kansen. Integendeel, het gaat er juist om deze dingen onder ogen te zien. De in details gaande en toekomstgerichte politiek van de "Kommunistische Arbeiter-Partei" en alle acties die daaruit voortvloeien, moeten bewust op deze komende strijd worden afgestemd, zodat er op het juiste moment ook centra van revolutionaire wil present zijn. Dit wordt verzekerd door het bewuste deel van het proletariaat organisatorisch strak aaneen te sluiten binnen de "Kommunistische Arbeiter-Partei". Maar alleen in de actie zelf kan en zal duidelijk worden wat gezond en wilskrachtig is, en aan de andere kant wat lamelendig en verrot is. Pas als de trommels in de nacht klinken, als het oproer door de straten dondert en de revolutionaire levenswil opwelt in verontwaardiging, is de revolutionair degene die onvermoeibaar van onderaf op elk moment zelfverzekerd in dienst van de partij en binnen het kader van de gemeenschap onvermoeibaar actief was.

Richtlijnen van de jeugdorganisatie

De kapitalistische winsteconomie kent in haar uitbuiting geen leeftijdsonderscheid. Daarom is de proletarische jeugd geen speciaal op zichzelf staand deel, maar behoort ze tot het gehele proletariaat. Haar strijd is de strijd van de hele proletarische klasse.

Het bevorderen van zelfbewustzijn en zelfvertrouwen onder de jeugd is een van de belangrijkste taken van de KAPD, omdat uit de jeugd de toekomstige generatie revolutionairen zal groeien. De speciale manier van denken van de jeugd vereist organisatorische aanpassing. Dit kan het best bereikt worden door de jeugd tot een eigen organisatie te vormen. De jeugd moet zelf haar weg vinden. **Het bestaan van een onafhankelijke "Kommunistische Arbeiterjeugd" is daarom een absolute noodzaak.**

De strijdwijze en het doel van de partij en de jeugd zijn hetzelfde; alleen hun werkterrein is verschillend. Als de KAP het meest actieve deel van het proletariaat verenigt, dan is de KAJ de vereniging van het klassenbewuste jonge proletariaat. Jeugd en partij zijn niet twee verschillende wapens, maar slechts twee uiteinden van één wapen: de politieke organisatie.

Door de politieke strijd wordt de jeugd zelf tot het hoogste krachtsontplooiing gedwongen, wat ons de zekerheid geeft dat ze haar grote taken met volledige duidelijkheid en vastberadenheid zal vervullen.

Het is de plicht van de KAPD om alle mogelijke steun te geven aan de jeugd in haar strijd.

Richtlijnen voor de "Kommunistische Arbeiter-Internationale"

Het winststelsel is een internationaal verschijnsel. Het heeft zijn draden over de hele wereld gesponnen en als het sterft, sleurt het de hele wereld mee de afgrond in. Hoe vaak de pogingen van het proletariaat om het te overwinnen ook op nationaal vlak begonnen, alleen op internationale schaal is een overwinning gegarandeerd. De klassenstrijd is internationaal; de proletarische revolutie kan, wil ze zegevieren, niet binnen gesloten nationale grenzen plaatsvinden. Het is een wereldrevolutie. Al tijdens de eerste strijd werd het proletariaat zich bewust van

het belang van de internationaliteit. De poging om een internationaal front van strijd op te bouwen loopt als een rode draad door de hele arbeidersbeweging.

De Communistenbond was al een internationale organisatie, die nationale afdelingen had in de afzonderlijke landen. Het bekrompen, sektarische kader van de Communistenbond met zijn samenzweederskarakter werd verbrijzeld door de opkomst van het moderne proletariaat na de revolutie van 1848.

Aan de vooravond van de burgerlijke revolutie in Duitsland publiceerden Marx en Engels het "Communistisch Manifest". Deze mijlpaal in de geschiedenis van het socialisme was de theoretische anticipatie op de internationaliteit van de arbeidersbeweging. Het Manifest, met de slotwoorden: "Proletariërs van alle landen verenigt u", hielp bij de wederopbouw van de arbeidersbeweging, die na de burgerlijke revolutie was neergeslagen.

Door de internationale ontwikkeling van het kapitalisme raakte het zich voorbereidende proletariaat steeds meer doordrongen van de noodzaak van een Internationale. De Eerste Internationale werd in september 1864 in Londen opgericht, met Marx en Engels als leidende figuren. En als het "Communistisch Manifest" een theoretische anticipatie was op de internationaliteit van de arbeidersbeweging, dan was de Eerste Internationale de organisatorische anticipatie. De band die de Internationale vormde was zeer elastisch. Het verenigde de meest uiteenlopende elementen, die van mening verschilden over tactische en fundamentele kwesties. De historische taak die ze vervulde was de theoretische vorming van de opkomende arbeidersklasse.

Met de veldtocht van [18]70 was het ontstaan van natiestaten in Europa voorlopig afgesloten. In de afzonderlijke landen werden sterke arbeiderspartijen gevormd. Door de voltooiing van de vorming van staten en de groei van sterke nationale socialistische partijen moest de vorm van de Eerste Internationale lossen worden. De val van de Parijse Commune en de daaropvolgende internationale opmars van de reactie bewees daarentegen de noodzaak van een strak gecentraliseerde groepering van alle krachten. Deze tegenstrijdigheid, die zijn ideologische uitdrukking vond in de strijd tussen Marx en Bakoenin, bezegelde de ondergang van de Internationale. Haar historische missie als kweekplaats van socialistische partijen met een stevige theoretische basis was volbracht.

Na de Frans-Duitse oorlog begon een verhevigde periode van kapitalistische ontwikkeling. Het internationale denken in het proletariaat, dat nog overgroeid was met nationaal-burgerlijke ideeën, kreeg een nieuwe impuls van de wereldmachtaspiraties van de kapitalistische klasse. In 1889, na vier jaar voorbereidend werk, kwamen meer dan 500 afgevaardigden van arbeiders uit alle landen in Parijs bijeen en lanceerden de Tweede Internationale. Internationale. Deze nieuwe strijdmacht van het socialistische proletariaat was geen vaste organisatie. Alle aangesloten partijen waren alleen met elkaar verbonden door een informatiebureau. Binnen de Internationale had elke partij haar volledige autonomie: niet alleen in tactische kwesties, maar ook in principiële kwesties. Beslissingen die op internationale conferenties werden genomen, werden naar eigen goeddunken uitgevoerd. Een dergelijke politiek kon gerechtvaardigd zijn als ze bepaald werd door de politieke en economische omstandigheden van een land. De permanente tactische focus op de dagelijkse praktijk zorgde ervoor dat het

principe, namelijk de uitbanning van kapitalistische uitbuiting, steeds meer naar de achtergrond verdween. Ordinair voordeeltjes najagen zonder historisch vooruitzien werd de leidende gedachte van praktische activiteit. De neiging om compromissen te sluiten met het heersende economische systeem was niet zonder gevolgen voor de geest van de Internationale. Bij het uitbreken van de oorlog stortte de Tweede Internationale in elkaar. Haar doodskiemen, nationalisme, opportunisme en reformisme, bracht ze al bij haar geboorte in de wereld, en toen de strijd van de Europese legers om de verdeling van de wereld begon, viel ze uiteen.

De ondergang van de Tweede Internationale was geen glorieus hoofdstuk in haar geschiedenis. Toen de kwestie kapitalisme of communisme vlees en bloed werd, liet ze op schandelijke wijze de proletarische vlag in de steek en stapte over naar het kamp van de oorlogvoerende bourgeoisie. Ze brak in stukken op het moment dat een internationaal instrument van de internationale klassenstrijd meer dan ooit noodzakelijk was.

Desondanks deed Tweede Internationale een belangrijk werk voor de bevrijdingsstrijd van het proletariaat, namelijk de vereniging en de scholing van het proletariaat. Ze was een arsenaal aan ideeën en wees de arbeiders van alle landen nieuwe wegen. Het was een arsenaal aan ideeën en liet de arbeiders van alle landen nieuwe wegen zien. Het liet als erfenis naast de oude wapens van kritiek de kritiek met de wapens na.

Vandaag de dag is de Tweede Internationale, kunstmatig weer bijeengebracht na de oorlog, met haar Amsterdamse Vakbonds-Internationaal, onlangs versterkt door de Twee-en-een-half Internationale van de Crispian, Friedrich Adler, enz., het beste bolwerk van het internationale kapitalisme tegen de wereldrevolutie, net zoals tijdens de oorlog de individuele nationale partijen de beste helpers waren van de afzonderlijke nationale bourgeoisieën. Zij ziet haar taak in de wederopbouw van het instortende kapitalisme over de ru van het proletariaat.

De pogingen tijdens de oorlog in Zimmerwald en Kienthal om de Internationale nieuw leven in te blazen toonden één ding aan, namelijk dat de zuiverheid van de klassenstrijd alleen hersteld kon worden door een fundamenteel nieuwe Internationale.

Midden in de stormen van de wereldoorlog werd de Derde Internationale opgericht. Deze beslissende stap begon in Rusland. Rusland was de plaats waar de wereldoorlog voor het eerst veranderde in een wereldrevolutie, waar de eindstrijd tussen kapitaal en arbeid werd bekroond met de overwinning van de proletariërs. Rusland hief het vaandel van de revolutie, dat in de modder was vertrapt, opnieuw op en droeg het naar het onderdrukte proletariaat van de wereld. In haar begindagen was de nieuwe Internationale, een Internationale van actie, een hechte strijdgemeenschap van de meest energieke elementen van het internationale proletariaat voor de bevordering van de wereldrevolutie. Om haar taak te kunnen vervullen, moest ze bovenal in theorie en praktijk breken met alle opportunisme en reformisme.

In maart 1919 kwam het officiële oprichtingscongres van de Derde Internationale in Moskou bijeen. De revolutionaire arbeiderspartijen van de wereld kwamen samen onder de nieuwe vlag.

Hoewel een hele reeks buitenlandse broederpartijen zich bij de Derde Internationale hadden aangesloten, was deze in de eerste plaats gebaseerd op de bolsjewieken. Ze verborg ook nauwelijks de sociale kenmerken van het moederland.

In Rusland overheerst de landbouw. De grond, die oorspronkelijk gemeenschappelijk eigendom was van de dorpingen, was in overgenomen door een paar grootgrondbezitters en de kroon. In bepaalde delen van het land had de industrie zich met buitenlandse hulp ontwikkeld, waardoor er een modern proletariaat ontstond. De technisch achtergebleven bewerking van de bodem vereiste geen geschoolde arbeid zoals de hoogontwikkelde machinale productiewijze in West-Europa. Grote boerenmassa's bevonden zich nog steeds op een laag cultureel niveau.

Als we deze feiten in overweging nemen, rijst de vraag of de Russische arbeiders onder zulke omstandigheden op den duur hun overwinning kunnen handhaven. Het antwoord werd al gegeven door Friedrich Engels in het "Communistisch Manifest" (Voorwoord): "Als de Russische revolutie het signaal wordt voor een arbeidersrevolutie in het Westen, zodat beide elkaar aanvullen, dan kan het huidige Russische gemeenschappelijke eigendom dienen als uitgangspunt voor een communistische ontwikkeling". Welnu, toen de revolutie in Rusland uitbrak, bestond het oude gemeenschappelijke grondbezit bijna niet meer. Toch werd de Russische revolutie de eerste vlam van de wereldrevolutie, en het was de belangrijkste taak van de Derde Internationale om het vuur in het kapitalistische bouwwerk van Europa te werpen.

Het West-Europese kapitalisme erkende de belangrijke rol van Rusland en de Derde Internationale in de strijd tussen het proletariaat en de bourgeoisie, en probeerde onmiddellijk met alle middelen dit steunpunt te breken. Met ware heldhaftigheid weerstonden de Russische broeders alle aanvallen van de contrarevolutionaire legers. Ondanks de burgeroorlog, de blokkade, het gebrek aan industriële producten en transportmiddelen, begonnen ze de wederopbouw van de economie in communistische zin.

De aanval van de verenigde contrarevolutie bracht Rusland in een moeilijke positie waaruit het alleen gered kon worden door de vooruitgang van de revolutie in West-Europa. Na de aanvankelijke enthousiaste stormloop van de novemberdagen verviel de revolutie in Centraal-Europa in een slakkengangetje. Actieve hulp voor Rusland bleef uit. In het Westen moest het terrein voor de revolutie stukje bij beetje worden voorbereid, maar het tempo van de revolutie lag niet alleen laag: ze verliep ook volgens andere regels dan in Oost-Europa. De landen van Centraal- en West-Europa zijn eerst en vooral hoogontwikkelde industriestaten waarin het kapitaal de dictatuur uitoefent met sociaaldemocratische hulp. Hier regeert een kapitalistische klasse die jarenlange ervaring heeft in het bestrijden van de arbeiders. Hier staat een bourgeoisie die over alle machtsmiddelen beschikt tegenover een ongewapend proletariaat. Er worden dus hogere eisen gesteld aan de moed en het zelfvertrouwen van de individuele strijder. De "uitmuntende leider" verdwijnt meer naar de achtergrond en gaat op in het geheel. Het zelfvertrouwen van de verenigde massa groeit en wint aan belang. Het is een belangrijke taak om dit proces te bevorderen van scholing en vorming, dat een subjectieve voorwaarde is voor de overwinning.

De situatie in Rusland was anders. De bourgeoisie en de middenklasse, die in West-Europa voortdurend in strijd waren met de arbeidersklasse, streden in Rusland tot voor de oorlog aan de kant van het proletariaat tegen het tsaristische absolutisme. De bondgenoten van gisteren werden de vijanden van vandaag op het moment dat het proletariaat de macht overnam: maar ze beschikten niet meer over sterke machtsmiddelen om zich tegen het proletariaat te verzetten. De sociale structuur van de bevolking en de sociale omstandigheden van Rusland vóór de revolutie, de afwezigheid van grotere arbeidersorganisaties, hadden tot gevolg dat enerzijds het "machtsvrije" anarchisme een goede voedingsbodem vond in Rusland, en dat anderzijds de marxistisch georiënteerde organisaties in de fout van het strengste autoriteitsprincipe vervielen. Waar massaorganisaties ontstonden, waren het slechts bijeenraapsels van ongeregeld zootje, met daarboven zwevend een centraal gezag, los van de massa's van de organisatie, zoals de partij van de Narodniki. De doelbewuste revolutionairen hadden zich aaneengesloten in groepen met een sektarisch karakter. De vorm van de proletarische beweging leek veel op die in West-Europa in de tijd van het verschijnen van het Communistisch Manifest.

De grootste partij, het ongeregelde zootje van de Narodniki, viel uiteen in het vuur van de proletarische revolutie, en de leiding van de strijd ging over in de handen van de meest linkse vleugel van de arbeidersbeweging, de bolsjewieken. Deze partij van "beroepsrevolutionairen" kon natuurlijk haar sektaristische karakter en haar kastegeest niet ontkennen, en drukte dit karakter op de Derde Internationale. Voor hen is de "massa" slechts object, nooit subject. Zij wil zelf regeren als een kaste. En als ze de "massa" het hof maken, dan is dat alleen om ze te gebruiken als opstapje, als voetstuk voor hun partijdictatuur, voor hun kasteheerschappij. Om hun partijdictatuur te handhaven of te vestigen, zijn ze bereid elke concessie te doen, sluiten ze bondgenootschappen met God en de duivel, passen ze alle middelen toe, zelfs de meest gewetenloze.

Deze basishouding van de bolsjewieken bepaalde ook het karakter van de Russische revolutie haar verdere ontwikkeling. De heerszucht van de bolsjewistische kaste moest de vijand zijn van elke ontwikkeling van zelfbewustzijn en van elke onafhankelijke beweging van het proletariaat. Op den duur kon het bolsjewisme zich alleen doen gelden door het strengste centralisme, door de meest wrede terreur tegen het proletariaat zelf. Elk onafhankelijk initiatief van het proletariaat moest in dit centralisme en bureaucratisme verstikken. Een dictatuur die er niet in slaagt de krachten van het proletariaat te mobiliseren, kan nooit leiden tot de opbouw van het communisme, maar moet integendeel elk begin van een nieuwe opbouw vernietigen. Zolang de Russische proletariërs zich nog moesten verdedigen tegen hun buitenlandse en binnenlandse vijanden uit het kamp van de bourgeoisie, en deze strijd natuurlijk de centralisatie van alle revolutionaire krachten vereiste, was men zich nog niet bewust van deze feiten. Maar op het moment dat deze strijd afnam, kwamen dit strakke gezagsprincipe, dit kastenstelsel van de bolsjewieken als de dictatuur van de instantie over de partij en de dictatuur van de partij over het proletariaat, duidelijk tevoorschijn.

Toen de bolsjewieken de macht grepen, moesten ze proberen te steunen op de meerderheid van de bevolking van Rusland. Daarom deden ze concessies aan de ideologie van de boeren, die 85% van de bevolking van Rusland uitmaken, door het land onder de boeren te verdelen. De enorme versterking van de ideologie van

privébezit van de boeren die zo tot stand kwam, moest natuurlijk zijn weerslag hebben op het verdere lot van de Russische revolutie. De bolsjewieken moesten het voedsel dat ze nodig hadden met geweld van de boeren afnemen. De boeren ontvingen de colonnes die graan vorderden vaak met machinegeweervuur. Er ontstond een enorme kloof tussen stad en platteland. De boeren verbouwden nu slechts zoveel als ze nodig hadden voor hun eigen behoeften. Tegelijkertijd vonden de anti-Sovjet bendes van de Machno etc. een warm onthaal onder hen. De voedselsituatie werd catastrofaal. De arbeiders, die niet langer als lijfeigenen met honger in de buik onder een bureaucratische partijdictatuur wilden leven, kwamen in opstand (Kronstadt). Om hun kasteheerschappij koste wat het kost te handhaven, voerden de bolsjewieken een fundamentele wijziging in hun economisch beleid door. De vorderingen werden vervangen door een belasting in natura. De vrije handel werd opnieuw ingevoerd, waardoor zwarte handel en woeker gelegaliseerd werden. De periode van de "Nieuwe Economische Politiek" begon. De "moesjik", de kleine boer, profiteerde niet van deze "NEP". Zijn leven was nog steeds even ellendig als voorheen. Alleen voor de grote boeren en de afpersers en woekeraars, de kapitalisten van alle gradaties, brak een periode van welvaart aan. Privé-kapitalisme, privé-banken, enz. werden opnieuw ingevoerd. De periode van oorspronkelijke accumulatie met al zijn wreedheden, de periode van de vorming van woekerkapitaal, begon. Om het kweken van privékapitalisme door de import van kapitaal af te dwingen, werden er op grote schaal concessies gedaan aan buitenlands grootkapitaal.

Deze ontwikkeling in Rusland moest natuurlijk zijn invloed uitoefenen op de politiek van de Derde Internationale. De Derde Internationale, die zich op haar eerste congres tot doel had gesteld de revolutionaire voorhoede van het wereldproletariaat in haar gelederen te verenigen, veranderde al snel van gedachten. Het Tweede Congres had al de tactiek van de bolsjewieken overgenomen om tegen elke prijs massa's te verkrijgen als basis voor de dictatuur van de partij, of liever voor de dictatuur van de partijautoriteiten samen met het apparaat van partijmedewerkers dat van hen afhankelijk was. De Derde Internationale vaardigde de leuzen uit van het binnendringen in de parlementen en van de cellentactiek binnen de vakbonden. Men had nu eenmaal het vertrouwen in de wereldrevolutie verloren. Met deze omschakeling trok de absoluut leidende partij van de bolsjewieken partijen naar zich toe in de meest uiteenlopende landen. Deze partijen hoefden hun sociaaldemocratische karakter niet op te geven. Ze hoefden alleen maar nieuwe frasen te leren om op een comfortabele geestelijke en materiële manier in de kost te gaan bij de bolsjewieken. Op deze manier werd de Derde Internationale meer en meer een instrument van de buitenlandse politiek van de Russische regering.

In deze poging om koste wat het kost de kasteheerschappij van de bolsjewieken in Rusland te handhaven en voor zichzelf een sterke steunpunten voor hun buitenlandse politiek te creëren door de vestiging van een soortgelijke kasteheerschappij in andere landen, wierpen de bolsjewieken en, in wisselwerking met hen, de hele Derde Internationale alle overblijfselen van een revolutionair-proletarische houding overboord. De bolsjewieken sloten bondgenootschappen met andere kapitalistische staten en gaven financiële en militaire steun aan de nationalistische bewegingen in het Oosten, ondanks hun uitgesproken anticommunistische karakter. Om de kapitalistische politiek van wederopbouw te

bevorderen, namen ze deel ze aan op de conferenties van de kapitalistische mogendheden in Genua, Lausanne, enz.

De bolsjewieken verwachtten de sterkste steun voor de kapitalistische opbouw van de Russische economie en voor het behoud van hun partijregering van een zo nauw mogelijke alliantie met het kapitalistische Duitsland. Deze alliantie is voor hen alleen van waarde als het voor het Duitse kapitaal mogelijk blijft om de Russische economie volledig van industriële producten te voorzien. Daarom moest de Derde Internationale zich tijdens de bezetting van het Ruhrgebied verzetten tegen de afscheiding van belangrijke economische gebieden van Duitsland. Daarom was ze gedwongen om bondgenoten te zoeken die het sterkste actieve verzet tegen het Franse imperialisme boden. Daarom wilde de KPD naar bed met de nationalistische elementen.

Deze tendens komt ook overeen met de in juli 1923 door de Derde Internationale opgestelde slogan van de "arbeiders- en boerenregering". Met deze slogan wordt het proletariaat uitgeschakeld als de enige drager van de sociale revolutie en in plaats daarvan worden de partij- en de vakbondsbureaucratie, samen met de organen van de reactionaire boerenstand, naar voren geschoven als de dragers van deze schijnrevolutie.

De Derde Internationale is een instrument van de kapitalistische wederopbouw, een obstakel voor de proletarische beweging. Ze is des te gevaarlijker omdat ze haar revolutionaire tradities misbruikt om haar kapitalistische politiek onder een mantel van revolutionaire frasen te verbergen. Maar tegelijkertijd wekt ze met haar slogans en daden bij de proletariërs de illusie dat een verbetering van hun levensomstandigheden binnen het kapitalisme mogelijk is, dat de bloedige confrontatie tussen kapitaal en arbeid vermeden kan worden. Het effect ervan is dus onvergelijkbaar veel gevaarlijker dan dat van alle andere verraderlijke organisaties.

De Tweede en Derde Internationale vormen samen met de bourgeoisie het verenigde front van de wederopbouw, het verenigde front van de burchtvrede tegen het revolutionaire proletariaat. Dit verenigde front van arbeidersverraad moet worden bestreden door de verenigde slagorde van het revolutionaire proletariaat, nationaal en internationaal. *De vereniging van het revolutionaire wereldproletariaat in de "Kommunistische Arbeiter Internationale" is absoluut noodzakelijk.*

De "Kommunistische Arbeiter Internationale" zal voortkomen uit klassenstrijd en klassennoodzaak. De voorwaarde voor haar bestaan is het bestaan van communistische arbeiderspartijen in de landen die het belangrijkste zijn voor de wereldrevolutie. Het scheppen van deze voorwaarde is de taak van alle bestaande communistische arbeiderspartijen.

De "Kommunistische Arbeiter Internationale" moet een voorloper zijn van een echte raden-internationale, d.w.z. ze moet proberen het idee van raden te verwezenlijken, het principe "van onderop", en moet alles wat dit principe in de weg staat vermijden en bestrijden.

De objectieve voorwaarden voor een KAI zijn al lang aanwezig. Maar het KAI kan net zomin door een willekeurig besluit tot historisch leven worden gewekt als de revolutie zelf kunstmatig kan worden gemaakt. Net zoals de KAPD, in haar

voortdurende strijd tegen onverschilligheid en arbeidersverraad, de subjectieve fundamenteën van de revolutie helpt scheppen, probeert ze ook de voorwaarden te creëren waaruit een Internationale kan ontstaan. De Internationale van revolutionaire daad staat niet aan het begin maar aan het einde van een ontwikkeling. *Binnen deze ontwikkeling en voor de bevordering ervan zijn internationale contacten, internationaal propagandawerk en internationale actieve solidariteit noodzakelijk.*

De “Kommunistische Arbeiter Internationale” moet in de revolutionaire strijd voorop lopen en de weg wijzen. Zij zal en moet gedragen worden door een grote innerlijke zelfdiscipline, die haar het vermogen geeft om beslissend in te grijpen in nationale en internationale strijd.

Een Communistische Arbeiders Internationale zal uiterst nauw moeten samenwerken met een Internationale van de “Unionen”. De Internationale van de “Unionen” kan, net als de “Kommunistische Arbeiter Internationale”, alleen ontstaan uit klassenstrijd en klassennoodzaak. Hun relatie tot elkaar vloeit ook voort uit de aard van beide Internationales. De noodzakelijke verenigde leiding van de revolutionaire strijd op internationale schaal kan niet bereikt worden door een mechanisch overwicht van een van beide Internationales, vastgelegd in statuten en dergelijke. Alleen door revolutionaire prestaties zullen de communisten het vertrouwen en het daadwerkelijk leiderschap winnen.

Naarmate de wereldrevolutie vordert, zal de Internationale van de “Unionen” zich meer en meer omvormen tot een Internationale van de Raden. Terwijl voor de verovering van de macht door de proletarische massa's, de “Kommunistische Arbeiter Internationale” de meer belangrijke taak te vervullen had, zal haar belang in de loop van de tijd verdwijnen ten opzichte van de Internationale van de Raden. Net zoals het werkterrein van de politieke partijen beperkt is en ze uitsterven wanneer ze hun taken hebben volbracht, zo is ook het werkterrein van de “Kommunistische Arbeiter Internationale” beperkt. De Internationale van Raden leidt echter tot een klassenloze maatschappij.

Richtlijnen voor de landbouwkwestie

De landbouwkwestie is zo moeilijk omdat in Duitsland de bedrijvigheid in de landbouw bij lange na geen gelijke tred heeft gehouden met de algemene industriële ontwikkeling. Als gevolg daarvan is het proletariaat als massa op het platteland weinig ontwikkeld. De boerenstand met haar anticommunistische ideologie is in veel districten overheersend. De KAPD is ervan overtuigd dat het overwinnen van dit probleem alleen mogelijk is langs dezelfde fundamentele lijn die hier voor de industrie wordt getoond.

De landbouwproductie bleef achter bij de industrialisatie van Europa en de groei van de bevolking. Om te voldoen aan de vraag naar voedsel voor de bevolking, d.w.z. de reproductie van de arbeidskracht van de loonslaven, werd het noodzakelijk om voedsel te importeren uit landen met een overschot. In de periode voor het uitbreken van de wereldoorlog kon het Duitse kapitaal in zijn importbehoeften voorzien door de overschotten van zijn industriële financiële export. Tijdens de neergang van de Duitse economie werd het voor het Duitse kapitaal steeds onmogelijker om de import op het noodzakelijke niveau van een

derde van de totale behoefte te houden. Het nam ook geen tegenmaatregelen door de industriële uitbreiding van de landbouw; integendeel, de opbrengst van de landbouwproductie daalde in vergelijking met de vooroorlogse periode. Het valt te verwachten dat het proletariaat de agrarische productieverhoudingen verder zal zien afbrokkelen als het de macht overneemt. Deze situatie zal nog verergerd worden door de onmiddellijke sabotage door de landeigenaren. Bovendien zal een Duitse radenrepubliek getroffen worden door de blokkade van de internationale bourgeoisie, net zoals elke revolutie in de geschiedenis geblokkeerd werd door de oude machten.

Het industriële proletariaat, dat de revolutie leidt, zal alleen in het plattelandsproletariaat een bondgenoot vinden voor de overname van de landbouwproductie. De Novemberrevolutie heeft de landarbeiders al van de grootste druk bevrijd en een grote beweging onder hen op gang gebracht. Hun revolutionaire wil en gevoel is sterker geworden. Ze tonen vaak een verbazingwekkende rijpheid van klassenbewustzijn. De eerdere tegenstelling tussen stedelijke en landelijke arbeiders is overwonnen door het bewustzijn van het gemeenschappelijke proletarische doel en daarmee is de basis voor samenwerking gelegd.

In het plattelandsproletariaat is ook het essentiële besef doorgebroken dat alleen de industrialisatie van de landbouw op communistische basis – en niet een leven "op eigen grond" – de reddende toekomst betekent. De plattelandsproletariërs zijn bereid om de ontwikkeling van de landbouw samen met het industriële proletariaat op de aangegeven basis uit te voeren. Aan de andere kant heeft het stedelijke industrieproletariaat de taak om de industriële productie aan te passen aan de behoeften van de landbouw.

Het plattelandsproletariaat is in aantal niet sterk genoeg om zijn taak alleen te vervullen. Daarom is op gegeven moment een verregaande hergroepering van het stadsproletariaat nodig, zowel om economische als om politieke redenen. De meest geschikte manier om dit te doen is door de van het platteland afkomstige krachten te selecteren die met agrarische productietechnieken kunnen omgaan.

Het beslissende principe voor een revolutionaire oplossing van het landbouwvraagstuk kan alleen de volledige onteigening van de bezitters van landbouw- en bosgrond zijn, zodat het voortbestaan van de proletarische dictatuur is gegarandeerd. Elke halfslachtige maatregel, elke erkenning van het eigendomsrecht van de grond, bijvoorbeeld voor kleine en middelgrote boeren, zou betekenen dat de stevigste bases van de contrarevolutie blijven voortbestaan, van waaruit ze altijd weer tegen het revolutionaire proletariaat kan optrekken.

Aangezien onteigening slechts een ontbinding van de tot dan toe bestaande economische vorm betekent, moet deze positief worden aangevuld met een opbouw van *agrarische communes*. De *agrarische commune* (Radengrond) als bedrijf wordt opgebouwd op het landgoed, het dorp of op een vereniging van beide, gebruikmakend van de gegeven voorwaarden door de landarbeidersraden. De samenvoeging van het versnipperde boerenbezit in grote percelen in een rationele vorm, de mechanische bewerking, de opslag van de producten in grote opslagruimtes en de modernste organisatie van het transportnetwerk – dit zijn allemaal de technische factoren waarmee de proletarische dictatuur de

voedingsgrondslag zal garanderen en tegelijkertijd de economische fundamenten voor pogingen tot agrarisch-feodale contrarevolutie zal vernietigen.

Deel drie

De taken van de arbeidersklasse na de overname van de politieke macht

I. [Politieke macht en economische feiten]

Voor de uitvoering van de arbeidersrevolutie is het om objectieve en subjectieve redenen uiterst belangrijk om vooraf, voor zover mogelijk, duidelijkheid te krijgen over de eerste taken van de zegevierende arbeidersklasse. De behoefte aan deze helderheid is tot nu toe over het hoofd gezien binnen het marxistische deel van de arbeidersklasse. Aan de andere kant hebben de revolutionaire syndicalisten van de Romaanse landen en de IWW (Industrial Workers of the World) die dicht bij hen staan in het Angelsaksische gebied, uiterst verregaande beschrijvingen opgesteld, vooral van de economische maatregelen, maar zonder voldoende inzicht in de verhouding tussen politieke macht en economische feiten, en in het algemeen zonder duidelijke ideeën over het verloop van de sociale revolutie, d.w.z. op een utopische grondslag.

Het historisch noodzakelijke doel van de arbeidersrevolutie is uiteindelijk een nieuwe organisatie productie. Maar de taken van de arbeidersklasse in de revolutie zijn eerst en vooral politieke taken. Want alleen het verzekerde bezit van politieke macht stelt de arbeidersklasse in staat om de productie nieuw in te richten en de maatschappij naar het communisme te leiden.

De politieke macht kan alleen in een strijd met alle middelen veroverd worden tegen het wanhopige verzet van de uitbuiters. Als deze strijd in het voordeel van de arbeiders beslist wordt, zal het productieapparaat onvermijdelijk in een ernstig ontworpen staat in handen van de zegevierende revolutie komen. Zij die de revolutie alleen willen uitvoeren met het vermijden daarvan, met andere woorden, zij die de revolutie willen maken zonder de kosten ervan te willen dragen, saboteren in feite de bevrijding van de arbeidersklasse.

De productiekrachten waarmee het proletariaat het historische tijdperk van zijn macht zal ingaan, zullen enorm ontwikkeld zijn. Maar het technische apparaat zal zo beschadigd zijn door de zelfvernietigende crisis van het kapitaal en door de burgeroorlog, de klassenstrijd in zijn laatste hoogste fase, dat de arbeidersklasse een overgangperiode nodig zal hebben om de mogelijkheden die de moderne productiemethoden bieden om te zetten in productieve realiteiten. Pas na zo'n overgangperiode zal de maatschappij beschikken over de rijkdom aan producten die de transformatie mogelijk maakt naar een solidair functionerende economie voor de behoeften van de maatschappij.

Het onvermijdelijke lijden en de ontberingen van deze overgangperiode, in combinatie met met het verzet en de pogingen tot opstand van de onderdrukte uitbuitende klasse, doen levensbedreigende moeilijkheden ontstaan voor het overwinnende proletariaat. Het lijden en de ontberingen van de overgangperiode doen in de minder bewuste delen van de arbeidersklasse zelf en in alle ideologisch achtergebleven kleinburgerlijke lagen tegenstanders van de revolutie ontstaan, die zichzelf als witte gardisten en bandieten onder het commando plaatsen van de omvergeworpen bourgeoisie.

De dringende taken van de zegevierende arbeidersklasse zullen daarom liggen op het gebied van het behoud van de pas veroverde macht. De hoogste plicht van de proletarische dictatuur is het behoud van haar bestaan.

Het zelfbehoud van de proletarische dictatuur kan alleen gebaseerd zijn op de organisatie van de revolutionaire arbeiders in de revolutionaire raden. Het is de plicht van de KAPD om al haar intellectuele en organisatorische krachten in te zetten tijdens de strijd voor de oprichting van de raden en voor hun zuiver revolutionaire karakter.

De politieke machtsmiddelen die moeten worden ingezet voor het zelfbehoud van een proletarische dictatuur vloeien voort uit de som van de ervaringen die tot nu toe zijn opgedaan. De politieke organisaties van de bourgeoisie, evenals die van de lakeien van de bourgeoisie binnen de arbeidersklasse, de parlementen en hun partijen, de vakbonden, de burgerlijke pers, de rechtbanken, het administratieve apparaat, moeten vernietigd worden, voor zover ze niet al in de loop van de strijd gesloopt zijn. De raden moeten uit zichzelf een nieuw bestuursapparaat creëren. In plaats van het vroegere burgerlijke klassenrecht moet een proletarisch klassenrecht worden toegepast, waarvan de uitoefening in handen moet zijn van revolutionaire tribunalen. De controle van alle inwoners moet worden voortgezet, waarbij alle technische ervaring van de burgerlijke politie wordt gebruikt, maar het oude personeel van ambtenaren wordt geëlimineerd. De volledige ontwapening van de bourgeoisie en de bewapening van de revolutionaire arbeiders zijn vanzelfsprekend. De groepering van de gewapende arbeiders moet in de eerste plaats per bedrijf plaatsvinden. De leidende revolutionaire grootbedrijven moeten en zullen ook als gewapende eenheden de kern van het Rode Leger blijven.

Maar politieke macht betekent niets als ze niet gebaseerd is op de beheersing van de belangrijkste economische grondslagen. De belangrijkste economische elementen waarvan de beheersing onmisbaar is voor het behoud van de politieke macht van de arbeidersklasse zijn: *Voedseldepots, kolen- en ertsmijnen, potasmijnen, allerlei wapenindustrieën, waaronder de grote chemische fabrieken, elektriciteitscentrales, transportmiddelen, vooral spoorwegen, het elektrische communicatienetwerk, de grote drukkerijen.*

In het geval van al deze economische elementen is tijdens de strijd en gedurende de eerste periode na de overwinning, de controle over hen belangrijker dan hun benutting door de productie op gang te brengen. Zolang bijvoorbeeld de organen van de dictatuur (de raden) niet in staat zijn om op de meest nauwkeurige manier het spoorwegverkeer in hun gebied, wagon voor wagon, te bewaken, is het aanvankelijk juister om het verkeer te beperken op een manier waarbij dit toezicht mogelijk is, in plaats van het transport volledig in werking te stellen, en daarmee de klassevijand op het platteland in staat te stellen om zijn hulptroepen te concentreren.

Een aaneensluiten van de territoriale grenzen van de gebieden met proletarische dictatuur met het oog op het onvermijdelijk internationale karakter van de arbeidersrevolutie, is pas op een bepaald moment mogelijk. De juiste keuze van dit moment zal een van de moeilijkste politieke problemen voor de radenmacht zijn. Het is zeer waarschijnlijk dat deze grenzen niet samenvallen met de huidige politieke grenzen noch met de taalgrens. Integendeel, ze zullen waarschijnlijk

tijdelijke deels smaller en deels breder getrokken zijn onder de dwang van economische en klassenverhoudingen. De proletarische revolutie zal, gezien de omstandigheden, in haar internationale verloop tijdelijk geheel nieuwe staatsgebieden creëren en deze dan voortdurend weer vernietigen totdat het grote doel is bereikt van de totale vernietiging van landsgrenzen.

Op weg hiernaartoe zal elke opkomende golf van revolutie oude territoriale en nationale grenzen overspoelen; aan de andere kant zal het bij de terug ebende beweging nodig zijn om voor een bepaalde tijd vaste territoriale grenzen te erkennen en af te sluiten. De absolute controle over zulke grenzen als ze eenmaal nodig zijn, het vrij beschikken en volledig controleren welke personen en goederen in beide richtingen kunnen passeren, is politiek en economisch gezien een essentiële voorwaarde voor de dictatuur. Maar het is net zo belangrijk om de politieke en economische grensbescherming van de door kapitalisten geregeerde gebieden met alle middelen te desorganiseren en te saboteren, om propaganda en organisatie uit de veroverde gebieden naar de nog steeds geknechte gebieden te brengen. Want de proletarische klassenstrijd is internationaal en kan alleen in internationale vorm zegevierend blijven.

II. [De strijd om controle over de productiemiddelen]

De revolutie van de arbeidersklasse is geen puur economische daad, maar ze wordt ook niet grotendeels beperkt tot een politieke daad. Integendeel, de revolutie van de arbeidersklasse is, in haar totale verloop, een aaneengesloten politiek-economisch proces waarin het politieke element nooit volledig gescheiden kan worden van het economische element. Eén van de twee opzijzetten betekent altijd een tijdlang van het rechte pad van de revolutie afwijken.

Als geheel gezien, zal politieke actie uiteindelijk een middel zijn in dienst van het economische doel, een middel dat voorbestemd is om zichzelf overbodig te maken. In detail echter moeten politieke middelen, d.w.z. machtsmiddelen, onvermijdelijk veel effecten hebben op economisch gebied, in een zin die op het eerste gezicht in tegenspraak lijkt te zijn met de economische behoeften, zoals het "Communistisch Manifest" zegt:

"Het proletariaat zal zijn politieke heerschappij gebruiken om aan de bourgeoisie stap voor stap alle kapitaal te ontrukken, alle productie-instrumenten in handen van de staat, d.w.z. van het als de heersende klasse georganiseerde proletariaat te centraliseren en om de massa van de productiekrachten zo snel mogelijk te vermeerderen.

Dit kan aanvankelijk natuurlijk slechts geschieden *door middel van despotisch ingrijpen* in het eigendomsrecht en in de burgerlijke productieverhoudingen, *door maatregelen dus die economisch ontoereikend en onhoudbaar schijnen te zijn*, maar die in de loop der beweging boven zichzelf uitgoeien en als middel ter omwenteling de hele productiewijze onvermijdelijk zijn".

De Russische Revolutie en het verloop van de Duitse Revolutie in 1918-23 hebben in ieder geval aangetoond dat het "proletariaat georganiseerd als heersende klasse" niets te maken heeft met de burgerlijke staat, maar dat de organisatie van het proletariaat als heersende klasse alleen kan plaatsvinden in de loop van een strijd waarin de burgerlijke staat vernietigd wordt en er een totaal andere staat (Rätestaat) voor in de plaats komt. Het proletariaat kan zich niet als heersende klasse organiseren binnen de vormen en apparaten die de burgerlijke klasse gebruikt om haar heerschappij uit te oefenen. Zo kan de centralisatie van de productiemiddelen in handen van de *proletarische radenstaat* niets gemeen

hebben met een centralisatie van de industrieën in handen van een door de bourgeoisie georganiseerde staat, ongeacht de formele voorwaarden van zo'n centralisatie, zo'n verstaatsing, zo'n "socialisatie", en ongeacht welke en hoeveel vermeende "vertegenwoordigers van het proletariaat" er in de regering van zo'n staat met een zogenaamde "arbeidersregering" zitten.

In het algemeen begint de overname van de productiemiddelen niet met centralisatie, maar met het proletariaat dat zijn politieke macht gebruikt om "stap voor stap al het kapitaal aan de bourgeoisie te ontrukken". Deze zin staat in het "Communistisch Manifest" niet louter als een stijlfiguur *vóór* centralisatie, maar met gezond verstand en een eigen betekenis. Het is een beknopte uitdrukking van het feit dat met de verovering van de politieke macht slechts één deel van de strijd voorbij is, en dat er nog een tweede, belangrijker deel zal volgen, namelijk de strijd om de volledige controle over de productiemiddelen.

Het is waar dat in de historische werkelijkheid de strijd om de politieke macht niet helemaal gescheiden kan worden van de strijd om de productiemiddelen, en we hebben al gezegd welke groepen productiemiddelen het belangrijkste zijn in deze strijd vanwege hun politieke betekenis. Maar het is met zekerheid te verwachten dat de politieke overwinning sneller behaald kan worden dan de volledige beschikking over het geheel van de productiemiddelen.

Want om het *proletariaat* als *klasse* in staat te stellen over de productie te beschikken, is het niet genoeg om decreten te schrijven en niet genoeg om alle denkbare controles op de naleving van die decreten in te stellen, maar daarvoor is het nodig dat de arbeidersklasse als zodanig (niet alleen haar politieke toppen en voorlopers) de heerschappij over de productie naar zich toetrekt. Alleen als ze hierin slaagt, kan ze wat ze heeft gewonnen aan centrale regulering onderwerpen zonder aan een nieuwe bureaucratische dictatuur en uitbuiting te worden onderworpen.

De verovering van de productiemiddelen is daarom een proces dat in elke bedrijf, van fabriek tot fabriek, door het personeel zelf moet worden uitgevoerd. Pas als de arbeidersklasse zich hiervan in de loop van de strijd bewust is geworden, heeft ze de speciale betekenis en noodzaak van de proletarische revolutie begrepen, pas dan is ze werkelijk in staat om haar strijd op revolutionaire wijze te voeren.

Het probleem waarvan de gelukkige verwezenlijking van de arbeidersrevolutie in industrieel Europa afhangt, is de vorming van het zelf- en klassenbewustzijn van het proletariaat. De zin dat "*de bevrijding van de arbeidersklasse alleen het werk van de arbeidersklasse zelf kan zijn*" betekent onder andere ook dat de arbeidersklasse zich bewust moet worden van haar historische taken als de drager van de productie. Daarom kan de arbeidersklasse het economische deel van de revolutie – waarvan het bestaan van elke politieke overwinning afhangt – alleen uitvoeren als zij zelf, in haar grote massa, tenminste in de loop van de strijd, de noodzakelijke economische maatregelen in hun uitwerkingen tot in de afzonderlijke bedrijven begrijpt en ze zelf uitvoert. En omgekeerd kunnen alleen die maatregelen een revolutionair effect hebben en blijvend zijn die de grote massa van de arbeiders begrijpt, die zij hen zelf vanuit hun productie-ervaringen vormgeven en in praktijk brengen.

Hoe groot het deel van het proletariaat in Duitsland moet zijn, en dus zal zijn, dat als voorhoede de eerste overwinningen van de revolutie zal behalen, kan niemand vandaag met zekerheid zeggen. Wat wel zeker is, is dat deze leidende voorhoede er dringend voor moet zorgen dat de grootste massa's arbeiders bewust en actief aan de slag gaan op het gebied van de productie. De industriële productie is de geboortegrond van de moderne arbeidersklasse; ze is de baarmoeder van de revolutie. In haar is – voorbij alle politieke verdeeldheid – het revolutionaire instinct van elke arbeider gevormd en levend, en het is hier dat de breedste massa's het beste zullen weten wat ze moeten doen na de eerste impuls. Veel fouten die op dit gebied in de Duitse revolutie zijn gemaakt, kunnen alleen maar zijn ontstaan omdat de arbeiders het gevoel hadden dat het hen toch niet menens was met de vernietiging van de burgerlijke klasse. Het hele socialisatiedebat van de afgelopen jaren – voor zover arbeiders eraan deelnamen – kwam alleen voort uit de verlegenheid om iets te willen doen, ondanks de duidelijk gevoelde contrarevolutionaire houding van de politieke leiding. Hoe energiever en meedogenlozer de politieke leiding van een revolutie de gebeurtenissen naar voren weet te schuiven, hoe duidelijker de bewuste voorhoede van de klassenstrijders door haar daden duidelijk zal maken dat er geen weg terug is, hoe zekerder alle arbeiders zullen weten wat in hun bedrijven te doen staat.

Statuut van de Organisatie

Structuur en statuten van de "Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands"

1. Iedereen die het programma en de statuten erkent en ernaar handelt, kan lid worden van de "Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands".

Elk lid van de KAPD dat tegen betaling werkt, moet lid zijn van de "Allgemeine Arbeiter-Union Deutschlands".

2. De KAPD is een centraal gestructureerde organisatie. De partij is gebaseerd op economische districten, die door het partijcongres worden vastgesteld. Voor de organisatorische uitwerking wordt elk economisch district onderverdeeld in subdistricten en lokale groepen. Het aantal en de aard van deze subdistricten en lokale groepen worden onafhankelijk door elk district vastgesteld. De economische districten beslissen onafhankelijk over hun organisatiestatuten, die binnen het kader van de partij als geheel vallen.

3. Voor praktisch *organisatorisch werk* in het rijk en in de districten is het noodzakelijk:

- nauwe verbinding van het hoofdbestuur met de plaats waar het gevestigd is;
- zo vaak mogelijk een persoonlijke discussie, uitwisseling van sprekers van district tot district, van plaats tot plaats;
- een snelle, uitvoerige informatie-uitwisseling van de plaatsen via de districten naar het hoofdkwartier en omgekeerd over politieke, economische en militaire feiten;
- de algemene toewijzing aan alle leden van specifieke, van tijd tot tijd wisselende taken in werkgroepen, cursussen en dergelijke (bedrijven, leger en politie, propaganda, jongeren, vrouwen, werklozen, bijeenkomsten van vijandelijke groepen, enz.)

Geen lid zonder functie!

Verder:

- zorgvuldige uitwerking en verdeling van taken op het moment van een actie;
- permanente terugroepbaarheid van alle functionarissen;
- strakke centralisatie in alle zaken van zakelijke leiding met het maximale gebruik van moderne hulpmiddelen.

4. De *taken van het economisch district* zijn:

- propaganda, uitvoering van de acties waartoe de partij heeft besloten, evenals het innen van bijdragen en het beheer van de administratieve zaken van het district.

5. Het bedrag van de maandelijkse verplichte bijdrage voor het financieren van het hoofdbestuur zal gebaseerd zijn op de respectievelijke lidmaatschapsbijdrage van de plaats waar het hoofdbestuur zetelt. Het wordt aan de afzonderlijke plaatselijke groepen overgelaten om de hoogte van de plaatselijke bijdrage vast te stellen.

6. Iedereen die tegen de basisprincipes en resoluties van de partij handelt, wordt uit de partij gezet. Over de uitsluiting wordt beslist door de lokale ledenvergadering, in geval van beroep door de afgevaardigdenvergadering van het economisch district, en in laatste instantie door het partijcongres.

Als de betrokken persoon niet binnen vier weken beroep aantekent tegen zijn/haar verwijdering, moet de verwijdering gepubliceerd worden.

Tijdens het onderzoek worden de functies van de betrokken kameraden opgeschort.

7. Jaarlijks vindt een *gewoon partijcongres* plaats, bijeen te roepen door het hoofdbestuur. Op verzoek van ten minste een derde van de bestaande economische districten die een derde van het totale aantal leden uitmaken, is het hoofdbestuur verplicht een buitengewoon partijcongres bijeen te roepen.

8. Het *bijeenroepen van het partijcongres* kan op zijn vroegst zes weken na de vergadering van het centraal comité plaatsvinden en moet uiterlijk vier weken voor de datum van het houden ervan aan de economische districten bekend worden gemaakt, met een indicatie van de geplande agenda.

De ontvangst van de uitnodiging voor het partijcongres dient door de zakenkringen bevestigd te worden. Moties voor alle partijcongressen moeten ten minste vier weken voor het partijcongres wordt gehouden bij de werkdistricten worden ingediend.

9. *Het Partijcongres vormt de hoogste vertegenwoordiging van de Partij.* De volgende personen hebben het recht eraan deel te nemen:

- a) De gekozen vertegenwoordigers van de afzonderlijke economische districten, waarvan het aantal wordt bepaald naargelang het aantal georganiseerde kameraden. Elk economisch district heeft echter het recht om minstens één vertegenwoordiger af te vaardigen.
- b) De redactie en de centrale leiding van de partij.
- c) De vertegenwoordigers van de "Allgemeine Arbeiter-Union" en de "Kommunistische Arbeiterjugend".

Maar op het partijcongres hebben alleen stemrecht de afgevaardigden uit de economische districten van de partij. Daarbij zijn bindende mandaten voorgeschreven.

Werknemers van de partij hebben geen stemrecht en worden indien mogelijk niet als afgevaardigden gekozen.

De stemming vindt plaats volgens de bijdragen die in de laatste drie maanden betaald zijn. De werkloze kameraden hebben overeenkomstig stemrecht.

Het partijcongres controleert de legitimiteit van zijn deelnemers, kiest zijn leiding en stelt zijn eigen reglement van orde vast.

De besluiten van het partijcongres zijn bindend voor alle leden van de partij.

10. De *taken van het partijcongres* omvatten:

- a) Ontvangst van de verslagen over de werkzaamheden van het hoofdcomité.
- b) *Bepaling van de plaats waar de centrale zal worden gevestigd.* Deze plaats huisvest het hoofdbestuur.

c) Het nemen van beslissingen over de partijorganisatie en alle kwesties die van invloed zijn op het partijleven.

d) Verkiezing van een economisch district, dat uit zijn leden een controlecommissie kiest om de organisatie en het kasbeheer van het hoofdbestuur en de leidingen van de economische districten te controleren.

De controlecommissie bevindt zich niet in de plaats waar het uitvoerend hoofdbestuur is gevestigd. De controlecommissie legt verantwoording af aan het partijcongres.

11. Het aantal leden van het uitvoerend hoofdbestuur wordt bepaald door de vestigingsplaats die door het partijcongres is vastgesteld. De kameraden die in het uitvoerend comité gekozen worden, zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in de partij van het ene partijcongres tot het volgende.

12. Het centraal comité vergadert ten minste om de drie maanden of onmiddellijk indien zich een geschil voordoet.

Het centraal comité bestaat uit telkens een afgevaardigde gekozen door de economische districten en de leden van het hoofdbestuur.

De stemprocedure van de vergadering van het centraal comité komt overeen met die van de partijcongressen.

Het centraal comité heeft het recht, onder voorbehoud van latere goedkeuring door het partijcongres, de leden van het uitvoerend hoofdbestuur te ontslaan en door anderen te vervangen.

De vestigingsplaats heeft ook het bovenstaande recht. Na ontslag zal de vestigingsplaats onmiddellijk een vergadering van het centraal comité bijeenroepen.

13. Het uitvoerend hoofdbestuur en het centraal comité mogen alleen in naam van de partij in de openbaarheid treden wanneer het een verklaring betreft die in de algemene lijn van het programma en de vastgestelde tactiek ligt. In kwesties waar deze organen het nodig achten om eerdere tactieken te wijzigen en waar, om technische redenen, een onmiddellijke verklaring door de leden niet mogelijk is, mogen zij alleen ondertekenen met de naam van het betreffende orgaan, niet in naam van de partij.

Een dergelijk besluit wordt, indien mogelijk, genomen in overleg met alle leden van dat orgaan. Er wordt geen besluit genomen tenzij ten minste tweederde van de leden aanwezig of vertegenwoordigd is.

14. De inhoud en de stijl van de partijpers wordt gehouden binnen het kader en op grond van het programma en de resoluties van het partijcongres van de KAP.

Het Centraal Comité beslist over de publicatie van brochures door de KAPD.

De KAPD-uitgeverij bestaat voor de publicatie van literatuur. De bedrijfsvoering is in handen van het uitvoerend comité van het economisch district Berlijn-Brandenburg. Alle geschriften van deze uitgeverij worden door de boekhandel van de Berlijnse organisatie gedistribueerd.

15. De *kosten van de nationale bijeenkomsten worden door middel van omslag geheven op alle leden van de partij*. Het vereiste bedrag van de heffing wordt per geval vastgesteld door het Hoofdbestuur.

BIJLAGE

Richtlijnen voor het karakter en de taken van de revolutionaire actiecomités

I. [De economische ineenstorting en het terugschrikken voor strijd]

De verscherping van de klassentegenstellingen als gevolg van de economische ineenstorting confronteert het proletariaat steeds weer met de vraag of het de open strijd met de kapitalistische maatschappij moet aangaan of dat het verder moet wegzakken in steeds grotere ellende. Het proletariaat belichaamt echter zelf de tegenstrijdigheid dat het zich alleen door revolutionaire actie uit zijn situatie kan bevrijden, maar dat deze actie het overwinnen van kleinburgerlijke illusies en ideeën vooronderstelt. Op het beslissende moment, zolang de kwestie niet onverbidlijk en volledig onvermijdelijk door de geschiedenis op de agenda is geplaatst, deinst het altijd terug voor de strijd en is het onderworpen aan de invloed van de vakbonden en de parlementaire partijen. Het rebelleert binnen deze organisaties, maar confronteert deze organisaties objectief met een onmogelijke taak, namelijk: binnen het kader van de kapitalistische maatschappij een verbetering van de situatie van de arbeidersklasse te bewerkstelligen. Het falen van de vakbonden en hun aanhangsels (wettelijke ondernemingsraden) bevordert onder de werkende massa's in tijden van een steeds diepere crisis een gevoel van in de steek gelaten zijn en totale hulpeloosheid.

Wel dringt het besef door dat de oude wapens van de parlementaire en vakbondsorganisaties niet gebruikt kunnen worden om vooruitgang te boeken, dat deze integendeel tot wapens van de contrarevolutie zijn geworden. Het proletariaat beseft nu in grotere mate dat de strijdmiddelen veranderd moeten worden, maar het is nog niet tot het inzicht gekomen dat zelfs met "radicale methoden" geen redding voor het proletariaat mogelijk is zonder omverwerping van het kapitaal zelf. Het is vanuit dit perspectief dat de kwestie van de oprichting van de actiecomités gesteld en behandeld moet worden, als de partij en de "Union" in de propaganda voor de actiecomités niet bewust of onbewust verkeerde ideeën en nieuwe illusies onder het proletariaat willen wekken.

II. [Actiecomités alleen als uitdrukking van groeiend revolutionair klassenbewustzijn]

Zoals de propaganda van de partij en de "Union" het resultaat moet zijn van haar programmatische grondbeginselen, zo moet de revolutionaire daad in overeenstemming zijn met deze propaganda. De propaganda voor de actiecomités is geen tegenslogan in antwoord op de kleinburgerlijke slogans van de KPD, maar een tegenvoorstel van het revolutionaire programma van de KAPD en de AAU. De oprichting van actiecomités is niet afhankelijk van de bereidheid om ze te kiezen, maar van de wil van het klassenbewuste proletariaat om met alle reformistische tradities en methoden te breken en de strijd aan te gaan in de zin van het programma van de KAPD en AAU. *Een organisatorische anticipatie op een emotionele revolutionaire houding versterkt en bevordert niet het klassenbewustzijn dat nodig is voor de strijd, maar het geloof dat een organisatorische maatregel de daad kan vervangen, en ondersteunt zo de passiviteit in het proletariaat.* Alleen als het ontstaan van de actiecomités de uitdrukking is van een groeiend revolutionair klassenbewustzijn, zal hun opheffing na een nederlaag door het proletariaat niet slechts als een mislukking

van een experiment worden ervaren, maar zal het van blijvende waarde zijn, die tot uitdrukking komt in de organisatorische en geestelijke versterking van de partij en de "Union" waardoor hun slagkracht voor verdere strijd toeneemt.

III. [De organisatorische gevolgen van de beweging zelf]

De arbeidersklasse leidt haar strijd niet willekeurig, maar ze wordt ertoe gedreven door de economische omstandigheden die de strijd tot een dwingende plicht maken. De revolutionaire explosies als de natuurlijke uitvloeisels van de groeiende doodscrisis van het kapitaal kunnen echter alleen een factor van de proletarische revolutie worden als ze een gemeenschappelijke politieke en principiële basis krijgen, als ze uit het rijk van de plaatselijke omstandigheden worden gerukt en ze hun min of meer vage karakter afleggen. Alleen een gezamenlijk realiseerbaar doel kan de basis zijn voor ware klassensolidariteit. Om dit doel te bereiken is het echter noodzakelijk dat de organisatorische gevolgen van de beweging zelf een voorwaarts drijvend element worden, dat de actiecomités een instrument van de revolutie worden, en niet dat reformisten aan de touwtjes trekken, want in dat geval zijn de actiecomités nog steeds de uitdrukking van kleinburgerlijke illusies.

IV. [De taken van de actiecomités]

De taken van de in deze zin opgerichte actiecomités vloeien voort uit de respectieve situatie tegenover de klassenvijand. Nadat ze opgericht zijn als uitdrukking van proletarisch geweld, moeten ze onmiddellijk de taakverdeling uitvoeren die nodig is voor de revolutionaire taken en om de politieke en revolutionaire economische raden in het leven te roepen. De "Union" en de partij moeten met al hun energie het hele proletariaat mobiliseren en zo de brandpunten van de strijd ontlasten en zelf de strijd voor actiecomités op zich te nemen, onmiddellijk verbanden leggen tussen de *actiecomités* of raden in het hele strijdgebied; kortom, alles op alles zetten om de gevechtskracht van de beweging te vergroten, om *de beweging zelf uit te breiden*.

V. [De verhouding van de KAP en AAU tot de actiecomités]

Aangezien niet de actiecomités op zich, maar het karakter van de actiecomités doorslaggevend is voor de steun van de beweging door de partij en de "Union", ontstaat de noodzaak van fractiematige eenheid voor de leden van de "Union" en de partij die actief zijn in het actiecomité. Het beleid en de acties van de leden van het actiecomité van de Partij en de Unie moeten de uitdrukking zijn van de wil van de organisatie als geheel. Om op revolutionaire wijze verenigd en bevorderend te kunnen werken, is de nauwste verbondenheid van de "Union" en de partij in het hele rijk een dwingende plicht en een onvoorwaardelijke voorwaarde. De "Union" en de partij moeten niet alleen aan de top, maar ook in de districten en bedrijven nauw met elkaar verbonden zijn, met volledig behoud van hun wederzijdse organisatorische onafhankelijkheid en de meest energieke onderlinge steun.

Als de beweging wettelijke of andere wegen van compromissen inslaat, dan is het de plicht van zowel de partij als de "Union" om, in overeenstemming met hun programma's, de strijd onverschrokken en zonder sentimentaliteit op te nemen tegen de tendensen die zich doen gelden, het actiecomité op te breken respectievelijk daaruit te vertrekken en de strijd voor hun doelen en principes in het proletariaat zelf op te nemen en voort te zetten.